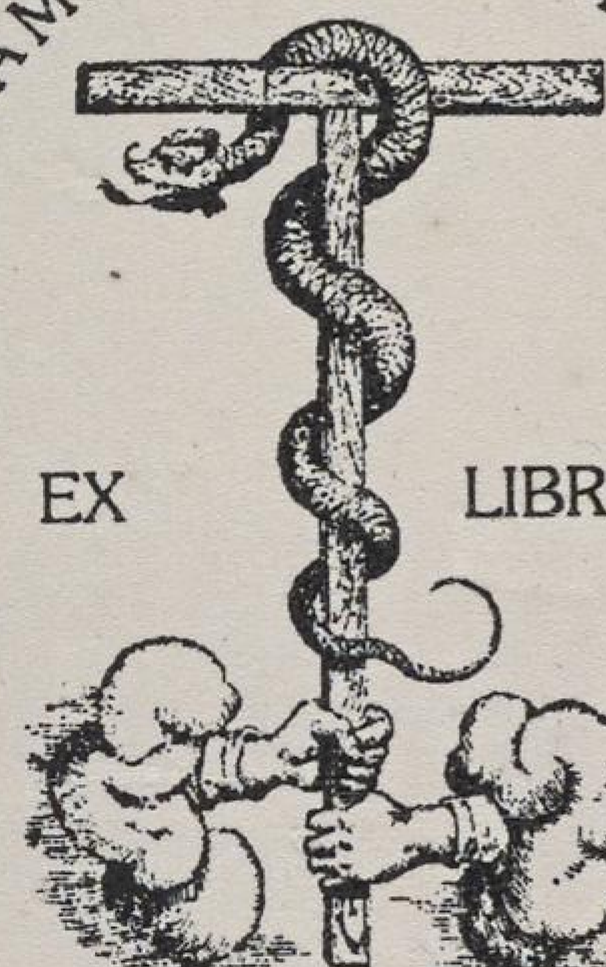
MEDICAMENTUM LIBER ANIMAE

EX LIBRIS

VICTOR A. SCHWARZ

MONTAGNANA
Bartholomaeus

(2560)

LJS BIBLIOTHECA SCHOENBERGENSIS
SCHOENBERG DATABASE OF MANUSCRIPTS
430
LJS

[illegible],

[a^8–k^8 (f6 cancelled k8 blank cut away)

21 lines

Quoniam medica

est artifex coniecturis et
per signa contendimus causas
denegat | opus est ut maxime
inuestigat medicando ad prin-
cipalia signorum quae quattuor
a medicis appellare contingunt
ut colligitur in summa Galieni
in tegni | Quorum primum sumi-
tur a timoribus | Secundum
a doloribus | tertium ab opera-
tionibus | Quartum a superflui-
tatibus | Verum quia signa sump-
ta a superfluitatibus obiecta
magis sensibus nostris | magis sen-
sitiva dicuntur. Et ideo inter
cetera urina obtinet princi-
patum decreui tractare de
vrinis | ex dictis auctorum me-
dicorum totis viribus congregare

Principalia quattuor signorum.

Timor
dolor
operatio
superfluitas

Signa sensitiva

Non ut aliquid novum meis fac-
turus recensuerim Sed ut amo-
rem ducere solarum quorum fi-
lius sum operam voluntati
indigent cum subtili genuinis
circa coloratum species / Quod
materia (ut referunt) dependet
a pluribus rebus / Prima cum
quam melius potero addiciam

Propositio Primo regulas quasdam quas habet
ingredientes tanquam pro suppositis
antequam aliquid [illegible] faciat de
coloribus Secundo regulas sumptas
a coloribus Tertio regulas
sumptas a [illegible] Quantum
ergo ad primum dimissis quod nominis
coloris quod tangitur ab Egidio
[illegible] primo descendam ad
principale / Primo notandum
quod ab [illegible] varia sumuntur species
primo a colore Secundo a sub[illegible]

In Urina Varia summuntur signa
Color
Substantia
Contenta

Tertio a contentis quae varias
dispositiones habent indicare.
Color enim arguit sive complexionem
scilicet calidi et frigidi, cum causetur
a qualitatibus activis scilicet a caledita
te et frigiditate. Substantia vero
significat sive humores cum causetur
a qualitatibus passivis scilicet humidi
tate et siccitate licet quandoque
possit color causari a passivis
ut patet ex [illegible] mixtione [illegible] humidi
et sanguinis in urina. Con
tenta autem sive dispositiones mem
brorum. Ex quo sequitur solutio
ad dubitationem [illegible] quod dicit quod
urina non arguit nisi super
dispositiones [illegible] falso
[illegible] quod est falsum ut patet
ex dictis. Nam ex contentis
et [illegible] medicus sive dis
positiones caliditatis [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible]

Activa qualitas Calidum Frigidum

passiva qualitas Humiditas et siccitas

Color arguit sive complexionem calidi et frigidi

Substantia

sive stomacho ut colligitur ab
Avicenna prima tertii de signis
sumptis ab urina sive apostematibus
stomacho et aliis dispositionibus
ut melius placebit lecturis
omnibus stantibus ponuntur sex
regule | Prima regula
sumpta ab Avicenna prima primi
et ab Ysaac / primo antequam
medicus de urinis advertat
seu iudicium faciat de urina
debet facere ponere eam in vase

Vitreum diaphanum rotundum

vitreo diaphano rotundo / ha-
bente formam vesice / quia dicitur
vas urinale, ut melius fiat iu-
dicium contentorum / Tale enim
vas est proportionatum sive simile
loco naturali urine ubi colligitur
ab Ysaac tertio de urinis. Corre
[illegible] ignari medici sunt qui

Ignari medici

existimant posse iudicare de

Similitudo unitas et divisio hypostasis cognoscitur ex urina equalitas vel inequalitas

urine contenta in matula et
in aliis vasis similibus ubi non
possunt cognoscere spissitudinem
soliditatem et similitudinem hypostasis
equalitatem et inequalitatem eius. Sed
talis situs impediat cognitionem
regestarum. **Septima Regula**
scripta ab ysaac p° de urinis
Et ab Avicenna. Ista enim urina
tamen in vase predicto non debet
assari in aere radioso, neque in
aere obscuro nimis sed in loco
apto opposito aeri radioso: pro|
bat enim quia radii venientes
ad vas impediunt perfectam visionem
ut sunt causa disgregationis spi|
ritus determinate potentie visive
Et sic non potest homo iudicium de
contentis parent in fundo vesti|
bus Item ex radiis penetran|
tibus in urinali variatur situs

in loco radioso et obscuro non debet urina iudicari

et locus contentorum quia contenta aliqua
sunt nimis subtilia et leuia aliqua
nimis terrestria quia aliqua sunt in
parte media aliqua in parte inferiori
ut infra patebit de contentis Secunda

In obscuro loco neque color neque contenta sui diiudicare potest

per regulas patet Nam si aspiciatur
in loco obscuro neque posset verum
iudicium solidum et firmum de
colore conferri neque de contentis
neque de substantia quia vera Tertia
per hoc patet quia inspiciendo ipsam in
aere opposito aeri radioso non
sequitur deceptio unde potest habere iudicium

Vestis applicatio

de colore substantia et contentis Et ista
tamen sunt practicantes appli-
cant vestes sub urinali: et magis
quando sunt de urinis albedo est
dessegregare visum et spiritus contra de
urinis impedimentum est licet fuscedinis
congregare et sic melius aspiciuntur
partes minute sub vrina Corro-

Corollarium
Moueri aut vrina

larium Medicus aspiciens vrina

Motio competit post primam inspectionem

debet post primam aspectionem
manere spacium paulatim ut me-
lius discernantur contenta. Cor-
relarium. Idem dependentur medici
volentes habere iudicium bonum de
urina videntes a longe, Non
enim potest habere iudicium bonum
neque de colore et contentis: et substa-
ntie distantia enim dispergantur
species, et sic tales ut plurimum
male iudicant. Et dato quod ali-
quale iudicium posset de colore haberi
non tamen potest similiter de contentis
Quibus medicis melius discer-
nit dispositionem corporis Patet ratione:
secundum verbis Avicenne: Regula prima: Quanto
enim tibi plus approximas tan-
to spissitudo augetur, et quanto
plus elongas tanto claritas aug-
mentatur. Correlarium: iij Errant
medici aspicientes urinam ad

Corollarium urina a longe distat urina le a visu

NB

humores candele propter predicta

Vrina coll-ecta fiat mane facta digestione

Tertia regula sumpta ab Avicenna: Ista sumitur: medicus volens certum iudicium per urinam debet colligere eam factam in mane celebrata digestione. Ratio huius est quia ex quiete corporis dispositiones, tunc caloris et substantie: tunc quanto magis quanto urina longiori tempore servatur ab intra tanto maiori digestione caloris fit maior separatio et maior separatio partium et maior depuratio. Et sic requiritur ut sit diutius retenta. Et sic prima urina que de mane colligitur. Ratio: prima quia melior sit illa, quia ut doctores dicunt alias volunt per urinam de hora in hora tamen in nulla medicus possit per eam sumere iudicium. Ratio: quia melior sit illa et quia in tam parvo tempore non sit possibile.

Quare urina diutius continetur eo maior sequestratio sequitur partium

Contra illos qui de hora in horam urinam petunt

fieri residentiam debitam et depu//
ratam Et hoc non habet in dolore re//
nali a retentione lapidum Et ob
retentio urine e difficilis Et e
causa plurimorum nocumentorum
In quo casu medicus debet habere
unam urinam quotiens voluerit
mixtam ut conquassat materiam an
[illegible] quam vas urine et quia
Et ex hoc verificatur distinctio
practicantium quod quanto in passionibus
renum et vesice urina fuerit
grossior et turbulentior tanto
melior. Quarta
regula quando medicus in//
urinam faciet debet eam immediate
aspicere cum fuerit mixta, deinde
bene recipiatur in vase ne alteretur
ab aere exteriori Post horam iterum
aspiciat, et tunc erit facta de//
puratio et residentia partium

de quibus medicus potest habere
cognicionem. Post eum talis temporis
debilitatur et colore significacionis
mutatur, color variatur et opposita
ut colligitur ab Avicenna 2° 1ª
doctrina 3ª c. 1°. Et subdit: Ego
aut dico quod non est per hoc: Prima
aut postquam dederit sic, Quia
aliquando urina mingitur turbida
deinde clarescit subita vero fit
absoluta completissima convenienter febris
rem, licet 2ª secundum in febre temporis
turbida apparet indicat salutem
propinquam. Sed in paucis horis
turbida fit post eius mictum
quod fiat subtilitate et facilitatem
cere ut patet ab quantum in febribus
Aliquando vero mingitur turbida et
manet turbida et est deterior
ut plurimum fit eum ut plurimum
corrupcione et ebullicionem

humore ut p3 ⁊ Gal' Et de urin.
Et notanter dicit ut plurimum
quia in passione renum et plus
fere intestinorum non stat hoc sed
magis perturbare materiam per
vias urine. Commentum i. De
urina a longe delata medicus
potest habere indignam estimationem hic
et non certissimam ut patebit in
inferius. Alteratur enim primo
natura: secundo ex parte longitudinis
temporis tertio ex motu. Et notatur
dicitur estimationem indignam et
non completam quia certitudinaliter non
dicimus potest cognoscere multa
ut declarabitur infra quia ad
Commentum ii ut dicitur de pudenda parti-
culariter a discendendo de urina
reducta ad quam ut aqua rali
dicam quod non potest habere certam
cognitionem de quo respondebitur

partes subtiles urina eo quod variatur
color et substantia. Quin-
ta regula antequam medicus
iudicium faciat de urina debet con-
siderare etatem egrotantis aliter
non est possibile verum iter faciendi
iudicium de urina. Una alia
debet esse urina infantis naturaliter
alia pueri, alia iuvenis alia
senis alia decrepiti ut patet per G.
Dicens ij. j. ca: re: urina in-
fantis debet esse alba lactea patet
per superfluitates urine appario-
rant[illegible] nutrimento. Cum
aut puer nutriatur lacte, sequitur
quod urina debet esse alba et
certa urine puerorum debet
esse spissiores et non tam albe
patet quia calidus naturalis suffocatur
ab humido multo. Quinta iuvenis

debet esse citrina et subtilis
et fiunt de variis flegmatis que
grossiores et de albiores, ita de
ratione caliditatis que intingere et
subtiliare. Aliud est in juvene
cuius calor sit fortior et magis
vigens, sequitur urina debet
apparere subtilem et citrina. Item
quia juventus assimilatur estati, ideo sequitur
urina esse talem. In senibus autem
urine debent esse albe et subtiles
quia diminutus est calor naturalis, et
suffocatur a multis superfluitatibus
crudis indigestis ad quarum
multiplicationem sequitur opilatio,
et ita subtilitas. Et in decre-
pito exeunt urine magis te-
nues et magis albe ratione dicta.
Ex quibus sequitur quod nota etate
mediante urina potest haberi iudicium
formam et naturam certam

declaratur exemplariter [illegible]
quod medico offeratur urina iuve-
nis alba et spissa que sit talis
mediante lapsu stomachi ad
frigiditatem non dubium est
quod non certa etate medicus iudi-
cabit illam urinam esse frigi-
de naturam talem Et ita iste non
habebit iudicium de lapsu stoma-
chi Ergo oportebit medicum
adiungere ad etatem Corre-
larium secundum licet conclusio sit
vera; contingit tamen in senibus
fieri urinas grossiores et spis-
siores valde Patet tamen multi-
plicatione flegmatis Unde hoc
videtur medicus debet premoni-
tare generationem lapidum in reni-
bus et vesice plus in vesica
Correlarium 2 sumptum ab [illegible]

x de vrinis fiunt oportet me-
dicum volentem cognoscere vrina
et perfecte considerare etatem, ita
oportet eum advertere ad com-
plexionem quia complexiones pro-
porcionantur etatibus et egressus
In colericis debet esse vrina
citrina et tenuis, in fleg-
maticis pallida et spissa, in
melancolicis glauca et tenuis
In sanguineis rubea et mediocris
~~Dorzeland iij / Cautius~~
A medico dubitanti de etate
cuius etatis sit utrum indicium
faciat de vrina, quod dicitur vtrum
iste sit infans vel puer id
patet quod ex hoc sermone possit
interpretari quod non cognoscat dis-
cretionem pueri infantis, quod huius
etatis pot referre ad etatem
pueri infancie iuventutis

Sexta regula et est
conclusio de mente Avicenne
Medicus debet certificari de re-
gimine egrotantis circa res non
naturales antequam iudicium faciat de
urina, alias non potest iudicare
bene. Declaratur. Nam secundum
diversitates medicine assumpte
diversificatur urina. Patet
quia si quis assumpserit crocum aut
cassiam eius tingitur urina ad
citrinitatem ut patet per Avicennam
iiij ca. j. Nam sic quando in rebus
rerum tingentium assumpsit sicut
crocum et cassia. Patet etiam quia
crocus ratione caliditatis est
aperitivus et per consequens habet
rapi ad vias urine, et ita fa-
cit urinam secundum colorem. Item si
quis assumpserit olera que tingunt
ad viriditatem ut patet per Avicennam

loco preallegato Ita etiam dicen-
dum est de vino, quod mutat vri-
nam secundum colorem. Causa dubi-
tur, quia singularitates proporcio-
nant multitudo de quo singu-
fluunt. Certificatur quod medicus
si sibi obycitur vrina quali
dieta fuerit vsus antequam dieta
fuit. Consideratur vrinis laudis
ex parte quantitatis et ex parte qualitatis
que precessit emissionem vrine. Si de
racione eius sibi grossi et viscosi,
vrina dissoluerat. Ex parte tercio
quantitatis, quia multitudo sibi vrina
dissoluerat post quod sufforat calor na-
turalis. Dico: i. dicitur de racione
multitudinis sibi est dissolucione
vrine ita de racione famis et
ieiunii in principio est colera
in vrina. Certificatur quod an pre-
cessit ieiunium vel non, patet

quod in principio ieiunii fortifi//
catur calor // et ideo coloratur
urina In fine aut et in pro//
cessu minuitur calor / et ideo
discoloratur Quarto dicit notanter
In principio hoc totum colligitur
ab Avicenna in .j. de urinis
Urina eius sit albius quam aquam
non bibit neque cibum comedit,
et notanter aqua, quod arabes
de lege non bibunt vinum Tercio
ij. Rectificatur iterum urina pro//
cessit egritudo, aut ira, aut
timor aut vigilia, angustia
inedia faciat hoc cum tin//
git urinam ad citrinitatem
et rubedinem Et patet quod adverte//
cum laboriosum sequitur ebullitio
sanguinis quod tinctura in timore
trahitur calor ad interiora et forti//

ſcrat et viri. Et per conſequens
tingit vrina / Iſtud regula
vera eſt dummodo: loco preallegato
Neque ſit quando iſti careat motibus
et diſpoſitionibus que ſunt extra
curſum nature / que colorem mutat
ſicut ieiunium vigilie, labor,
timor aut ira / Gloſſa: iij
Aduertat medicus vtrum balneum
preceſſerat aut vomitus / aut
evacuationis pariter vnctio facta
in aqua ſulphurea aut marina
colorat vrinam quia alterantur
renes ad caliditatem / Balnea in
aqua dulci vrina diſſolverat
et ſicut vomitus laborioſus / aut
evacuatio tingit vnctio croci
cum rebus calidis circa renes
cauſa tincture vt patet loco pre
allegato Gloſſa: 4 Aduertat
medicus vtrum preceſſerat coitus

de rene nimis erit inspissare
et impinguare ut ita loquar
aut assumptio medicine reffri-
gerantis humores determinatum vero
Assumptio reubarbare et hoc
vel consimilis tingit urinam
istud declarandum patet ab Auicen-
na pall' Et ratione corona val-
de impinguat et vomitus et
evaporato hoc unde tangit Et-
ordinis 3 hic metris / Etas
natura fere labor et via dicta
Cura fames metus lauare
ribus vomitus potius debent
cetera rene notari: si typis
urine inde consultus habes

Positus regulis
generalibus quo
habet componi medicinas
quando aliquid medicinam faciat

de urina Nunc dicendum est
de regulis sumptis a coloribus
urine. Primo
notandum quod quando color causatur
a qualitatibus activis / hinc
est quod ex hoc medici arguunt
super complexionem calidam et frigi-
dam. Et hoc primo. Color bonus
in substantia bona arguit complexionem
bonam et super fortitudinem virtutis
in substantia mala super debilitatem vir-
tutis / Color autem malus ar-
guit super debilitatem virtutis et malam
complexionem / ut inferius declara-
bitur. Exemplum primi: Si urina
ostendat colorem rubeum in substantia multum
tenui ex hoc habetur argumentum de-
bilitatem virtutis maxime in corpore
sanguineo. Exemplum secundi: Si esset
citrina / Notandum
Secundo quod licet quinque colores
sint tamen duo: scilicet albedo et nigredo

EK

ut colligit in summa cap. j. Color
eius solus medius inter hos indicat
singularem dispositionem urine: sed inter
hos colores intermedios qui
dicuntur esse plures ut quorundam
aliqui subdividunt postea in alios
colores ut est citrinus sub-
citrinus: rufus: subrufus: ru-
beus subrubeus rubicundus sub-
rubicundus inops kyanos viridis
lividus niger nigerrimus albus
lacteus glaucus karopos pallidus
subpallidus Secundum quod citrinus
et subcitrinus est duo colores significat
mediatam digestionem Ruffus
subruffus est duo colores signi-
ficant perfectam digestionem
Rubeus subrubeus Rubicundus
subrubicundus est quatuor colores
significat excessum digestionis
Inops kyanos est duo colores
significat adustionem. viridis

liuidus est dicitur vrine significat
sue adustionem vnde niger liuor //
rufus est dicitur vrine significat
mortificationem albus lacteus
glaucus karopus est colores
vrine sicut indigestionem
pallidus subpallidus est dicitur
significat principium digestionis
De albis inferius latius pate //
bit etc. Lectio no //
tandem quod licet plures sint
colores vrinarum tamen principales
dicuntur quatuor scilicet albus
secundus niger tercius citrinus
quartus rubeus quia postea diuiduntur
Albus autem color arguit super
frigidam et humidam complexionem
et talis complexionis flegmatici //
cum niger super frigidam
et siccam complexionem et talis
complexionis melancolica rubeus
sub complexionem calidam et

humida, et ita sunt complexionis
sanguinee | Similiter sunt
complexionis calide et sicce
et ita sunt complexionis colerice
Et ista omnia patebunt clarius in
ponderatione regule | Quarto
notandum quod aliqui imaginantur
sufficientiam colorum hoc modo | per
colorem causatur in urina aut color
naturalis quia auctor digestionis
Et per digestionem consideratur quinque mo-
dis | supremitus | inperfectus | su-
perfectus | excessivus | et corruptus |
Et istos quinque modos multiplicat
per humores et sic resultat co-
lorum numerus viginti hoc modo
significantes aut privationem
digestionis sicut niger in me-
lancolico quando causatur a fri-
giditate suffocante calorem naturalem
Similiter albus in flegmaticis per hoc

significat maciem diminutionemque
caloris Albus in colericis Rubi-
cundus in sanguineis Colores
significantes principium digestio-
nis sunt glaucus in melancolicis
Karopos in flegmaticis et est sicut
lana Camelorum Et dicitur a karos
quod est gaudium post festum Subpal-
lidus in colericis aut rubeus in
sanguineis Colores significantes
perfecta digestione sunt subrubeus
in melancolicis Subpallidus
in flegmaticis Citrinus in
colericis Rubeus sive in sangui-
neis Colores significantes
excessum digestionis sunt Rubicun-
dus in flegmaticis Subrubicun-
dus in colericis Et rubicundus
in sanguineis Colores significantes
combustionem digestionis Viridis
in melancolicis Kyanos in cole-
ricis Niger in sanguineis pro

ut causatur ab adustione a sang[uine]

Tertio sequitur quod color niger ex

omni sanguine primarum digestione

et sanguine corrupta digestione

Quid autem debemus intelligere

per terminos istos patebit inferius

De colore nigro

Positis notabilibus

de quibus apparent

species coloris in generali et sufficien-

tia eorum nunc determinandum

erit de ipsis in speciali Et in-

cipiam a colore nigro, qui deter-

sit rete communiter, et affirmat

maiorem timorem, Primo

notandum quod color niger in

urina causatur tribus modis, aut

per viam adustionis, aut mortifica-

tionis, aut admixtionis rei nigre

quod in vna apparent partes differ||
mes quod in vna grossior alteria||
de fine vero non ||, **Octavo**
notandum quod color niger nihil
aliud est quam luce incorporea in
corpore tenebroso vmbroso ut patet
per philosophum Nam si accidit co||
lor niger in nubibus: quia radii
solares non sunt penetrare corpus
vmbrosum, sed eius remanentes
retinet in superficie et inducit
nigredo Ita a pari debemus
speculari de aliis coloris ratio
in materia generalem **Nono**||
est notandum quod color niger
est multiplex ut patet per dominus
illa summi capitis Nam
colorem nigrum quidam prodit color
fuscus, aliquem color viridis, a
liquem color citrinus quod rectificat
Nam vrina nigra quidem causa

a frigiditate sufficiente calorem
naturalem, ut tactum est, aliquando
caliditate sufficiente quemadmodum in-
flammatio. urina nigra prius
et admixta citrinitas et pre-
cedit urina nigra. Secundo est
admixta rubedo cum dolore capitis
indicij quia precedit urina nig-
ra indigestam sunt secundo de quibus
sequentibus regulis quinderim.
Prima regula urina
nigra in quantitate multa cum
ypostasi nigra in die cretico sive
vomitu in febre acuta cum odore
acuto sedimine subtili significat
dolorem capitis et constrictionem renis
et de consequenti fluxum narium in
die cretico quod significat ebullitionem humorum
magis subtilium quod faciliter elevat
ad caput et indicat urina pre-
dicta. **Secunda regula**

Urina nigra cum odore magno
inflammacionem significat in membris
spiritualibus, et in febre acuta
aliquando mortem. Nam odor
magnus in urina insequitur
maciones forte caliditatis ut
dicunt, licet pallida ad quas in
sequitur inflammacio [struck through] Ter-
cia regula Urina nigra
quam precedit citrinitas aut ad-
mixta citrinitati significat exteriora
citrina patet, que significat opilacionem
facta in cistis fellis aut in
venis intermediis propter quam
color non potest transire ad intestina
regurgitat que ad vias urine
et per consequens reddit talis urina
ut patet per auicennam. Quarta
regula Urina nigra quam
precedit sanguis fedo aut quod sit illi ad-

mixta scilicet citrina nigra
aut subnigra quia scilicet oppila-
tionis in regione splenis propter
quod humores melancolici nigri
non possunt transire ad propriam
receptaculum regurgitant ad
venas urine Et ita pingunt
filiis urina | Quinta
regula Urina nigra quia
precessit viridis urina: aut
declinans ad viriditatem
scilicet extinctionem caloris naturalis
et per consequens scilicet mortem
quia scilicet abundancia frigiditatis
suffocantis ipsum calorem |
Sexta regula Urina nigra
quantitatem mixta et pauca cum
fumosi odoris scilicet mortem | quia
scilicet natura superata a morbo
hoc non consurgit aliqua pugna

i spacium patet ergo angustiam in loco
precallis. Corroborando. Quanto
urina facilius mingitur, tanto
melior quia signat fortitudinem
virtutis expulsive et virtutem
naturalem bene se habere. Sep-
tima regula urina virginum
in mulieribus cum humore feculento
in fundo residente signat ascitem vel
lenem fluxum menstruorum patet
quia propter feculentiam in fundo
patet urina superius albescit
et inferius infuscatur. Causa
aut propter quod denigratur ex
a sanguine cum menstruosis
admiscetur cum urina et ita de-
nigratur urina sanguine
aut aereus venas et mixta
denigratur patet vesica quia esse
dicitur a venis etc. Octava
regula urina pauca

et fetida in febre sunt mortalia
in duo contrario patet quod ex
magnitudine sunt mortifera //
rio: ex paucitate consumptio
humidi substantifici ex fetore
sunt siue corrumptur humore
ut patet de morbis pestiferis
Urina nigra spissa cum colore
nigro in principio morbi cum
aliis signis bonis perducans
usque ad septimum diem / cum
iuxta expostasi salute sunt
rene salubritate advenimento
Conclusio Quanto urina
fuerit maior tanto melior
Pauca tanto deterior propter
renes addictas Et nigrior
tanto peior **Nona
regula** ab auctore cumperi
sumpta Urina nigra in

multa quantitate cum non est dixe //
do apparens in febre quartana
et doloribus dorsi et matricis
signum salutis patet quia
sirat materiam que faciebat
febrem quartanam per vias
urine et per orificia forte
sive venas quod sirat salutis Hec
relacionem [illegible] in practica
cum medicus viderit urinam
denigrare in febre quartana dz
pronosticare salutem et [illegible] in
declinacione quia signum est quod
materia incepit evacuare per
vias urine // Decima
regula Urina nigra olea //
ginosa non racione rerum aut
vesice sirat mortem propinquam
et spasmum ac siccitatem patet
quia talis urina sirat consumptionem
humiditatis substantifice et partium

membralium Et dixit mentre
urine non residentes in renibus
aut vesica quod tunc fiat cali-
ditatem renum Et hec colligitur
ex sentencia eius: primus pronosticare
Flamendum ne vesice urina
capiatur ut quod sinum est aliquem
humiditatis quod in calculosis et
in parentibus circa renes tales
urine turbide et obscure com-
frequenter apparere. Floccela-
tum Bonum est quod antequam
medicus iudicium faciat de
urina certificat utrum paciatur
in renibus aut sit consuetus
facere tales urinas. Vn-
decima regula Urina
nigra et grossa et postea con-
vertitur ad albedinem et tenui-
tatem fiat casus velud dige-
stamus Patet quia significat

priuacionis coloris naturalis
non potentis colorare urinam
ut patet per auicennam fen .j.
capi: prius allegato / **Duo**//
decima regula urina
nigra cum ypostasi in medio
que dicitur enaxima ab egidio
notabilem propter surditatem
et instantiam vigiliarum et
fluxum sanguinis narium ex
parte dextra significat fortitudinem
virtutis. Patet quia propter vapores
calidos subtiles elevari sursum
ergo etc. Patet etiam ab effectis
[?] de urinis / **Tre**//
decima regula urina
nigra multa apparens in die
critico [?] emaciacionem[?]
sublevat [?] est signum
Patet propter eandem materiam etiam //

urinari facientis febrem Et dicitur
multa duobus modis Aut
quia mingitur spissa et parum
aut quia raro et multum

De urina quarta regula

Urina nigra et spissa in qua
fuerit sedimen residuum tunc
terminans [illegible] aut sanie
sudore aut apostematis in aliqua
parte que sequitur mortis. Patet
quia sunt [illegible] adustionis ergo
patet per Auicennam ista quarta:
capitulo preallegato Urina nigra
velut [illegible] ferri in lenta
febre strangulationis sunt

De urina quinta regula

Urine nigre apparentes in fe-
bribus cum sudore capitis aut
colli aut dorsi et sequitur ma-
lum quia eger tendit ad mortem
patet quia sunt adustione in

membris superioribus que serat
malum Patet per sanar sumus ke
rimus Et Amen sta gata
de signis urine nigre Corre||
lativum Sudor fetens circa col||
lum uel caput non est bonus
ut plurimum licet in mulieri
bus magis salvus sit

De urina livida

Supra dictum est
De nigra urina
que est deterior ceteris post
ipsam ponitur livida Videlicet
scribendo principaliter declara||
randum Primo
notandum quod lividitate
habeo intelligere quandam plum||
beitatem que constat ex vestigiis ter||
reis Et tunc ut plurimum ra||

petur a mortificatione colore//
torum / sed medicus vi//
derit urinam scilicet colorem
plumbei debet iudicare, ut
patebit ex regulis / Se//
cundo notandum est
sicut dictum est de urina
nigra quod causatur tribus modis
Ita dicendum est de urina
livida quod causatur per viam
mortificationis aut per viam
adustionis alicuius rei livide
ut ex mixtione alicuius hu//
moris frigidi terrestri ab
ipsa natura Signa autem
ad cognoscendum sunt / Nam
que causatur a mortificatione
apparet simpliciter livida / que
aut ab adustione apparet
sub nigra ut eam precesserat

urina viridis quoniam ab ad
mixtione grossior et spissior in
urina parte quam in alia.

Sexto notandum

Urina livida aut que livida secundum
totum aut secundum partem vel absolute
deterior que urina que foeda. Nam
urina ex toto livida significat
ex mortificatione. Urina aut
livida secundum partem non, ergo prima
que deterior. Urina aut livida
per totum significat tribus modis.
Aut a mortificatione extrinseci
vel a mortificatione humoris
qui fugerint reliqui ab operatione
nature. A mortificatione spiritus
qui fugerit infrigidatus ultima
infrigidatione. Et signum ad
cognoscendum quod a mortificatione
extrinseci aut unius tamen est, quia
si a mortificatione extrinseci nihil
tantum facit residentiam et spissior

apparet in una parte quam in alia
Sed aut a mixtifaras utrinque
neque sit signatura neque resideat
ita ut dictum est, Ista autem
sumuntur ab usaus primo de
terminis. **Quarto**
notandum ut colligitur ab
usaus cum quidem superfluitate in
corporis sonus recedit aliquid
de totali valore et aliquid de
valore et sono. Aliter non contingeret
virtualiter attenuari et in similari
postquam ita mixta esset, nisi aliquid
de valore et sono in virtua recedit
deceret. Quando autem ipse valor
et sonus obstant, reddit virtua
liquida per hec que sequuntur alia
regula. **Prima regula**
virtua liquida per totum in qualibet
reperitur in sono et semper
mortis. Patet quod talis virtua

significat mortificationem spiri//
tuum aut spatio aut similaris
et motum sanguinis qui mergatur
dei primum humor una stante
mortificationem aliquibus proximum
sequitur modo assumptum probatur, humi-
ditas una per totum fiat ultimum
infrigidationem, et hec consequens
mortificationem quod est. Confirmatur
autem hoc principiis dictis secunda quod
de signis sumptis ab urina lucida

Secunda regula, urina
lucida aliqualiter subnigra, quae
precessit urina viridis, signum
mortis. Patet quia fiat ultima adustio
membrorum, ad quam sequitur modo
solvitur ab ... primo de
urinis. Declaratur urina
lucida quae precessit urina cum //
cedens est multum mala
patet quia absolute fiat mortificatio
caloris naturalis et spiritum

Tercia regula urina
in qua fuerit circulus coloris plu-
bei aut lividi in parte superiori
declarat epilepsiam. Ista regula
sic probatur. Nam talis urina
manifestat ebullitionem et corrup-
tionem in superioribus membrorum
[illegible] propter oppilationem
ad quam sequitur epilepsia unde
talis ebullitio est causa lividitatis
urine. Ergo regula vera. Hec sententia
colligitur ab Avicenna secunda tertii capi-
tulo proprio. Ab ysaac primo de urinis.
¶ Correlarium sequitur epilepsia
in fieri aut in facto esse taliter
urina sic apparere quia mala com-
[illegible] multa dispositione confirmata
in cerebro ad quam sequitur ebu-
litio in superioribus ut dictum.
Quarta regula uri-
nam secundum partem lividam stante tunc

inflationis ventris magna
demonstrat ydropisim / probatur
Nam ydropisis sine ascites
sine timpanites ut plurimum
causantur a frigiditate grossissima
epatis ad quam sequitur suffocatio
caloris et spirituum aut suffo-
cationem aut sequitur in dictis
humiditatis Et inter dictas sim
partes, quia si appareret humida
in toto esset signum mortis
ut colligitur ab Avic: tercii cap:
epatis Lxxx: Medicus autem
In ydropisi vero humidam
debet prenosticare ipsam difficilis
quod ad curam patet: quia signat mala
dispositiones frigiditatis et humi-
ditatis confirmata et obfuscationem
caloris et spirituum ergo in

Quinta regula 50

tingens et rubea lucida appa
rere in ſtomacho ſe: ad / Proba
nam in fine ſubſtancia fiat
ſanguis ſpiritalis rone quanti
tatis et qualitatis fiat talis ſangui
nem non poſſe digeri ab ipa
materia ſuper malam qualitatem
et multam quantitatem ſanguinis
aut dereliquitur a regimine
nature putreſcit ad putrefactionem
ſanguinis aut ſequitur influxio ſpiri
tuum et diminutio caloris
Dico eſſe cauſa lucidit[at]is rubei
ut colligitur ab Auic[enna]: prima gen

Sexta regula rubea lucida
ſuper partes ſuperiores aut media
cum granulis minutis ſubtilis
et ſeparatis ſtat in membris

ſpualibus aut pleureſim aut
peripleumoniam q[uia] tūc exima
obumbracionē coloris in infanti
extra pectus. Talis aut ob-
umbracio nō pot fieri niſi
ſtante compreſſione extra pectus
Tunc compreſſio requirit apoſtema
quod ut dicit iſta concluſio ſequitur
ab Avic. quarto can. de pleureſi
et ab yſaac primo de extimis
Contra Di. in granulis hepatis
quia granula iuncta augmentant ſup
diſpoſitionem epatis et renum. Contra
ſecundum hec exima non pot mediti
tam diſtincte cognoſcere pleure-
ſim aut peripleumoniam patet
quia ſignum commune eſt aliis
ſignis quod ponunt medici
puta a dolore extra coſtas, pul-
ſu ſerrinus tuſſis quae ſunt ſigna
pleureſis. Contra: ſecundum

Data febre urina cum talibus
granulis non habitis alijs signis
debet prenosticari apostema per-
ferius non hunitando neque flegmo-
nosis neque peripleumonia
non decipiant. Corre: iij:
Urina liuida perseuerans ap-
parens in peripleumonia aut
pleuresi est signum mortale et
pessimum patet quia fiat quod continua
significationis intendit minore spiri-
tuum et caloris. **Septima**
regula. Urina liuida sine
parte parua oleaginosa fiat
liquefactionem humiditatis
nis facta aliquo calore et pessi-
mum, ergo regula vera. Colli-
gitur ab eo quod primus febricitans. Corre-
larium. Urina mala re-
parte caloris reddit deterior

de partes quantitatis parum ut patet
per predicta / Octava re-
gula urina lucida parva sed
quantitate multa demonstrat stran-
guriam ut patet / vel demonstrat opi-
lationem sive constrictionem colli
vesice: quia non potest expelli
urina nisi guttatim / Multi-
plicatur quod de parte numeri ad-
ditionis quod multiplicatur [illegible]
stranguriam ut dictum est / Nona
regula urina lucida
spissam partem apparens in quanti-
tate magna aut parva /
et multum periculosa patet / quia
demonstrat adustionem et debilitatem
caloris factam in membris spiritualibus
et in corde ut dictum est / Notandum
de quantitate magna vel tripliciter
pervenit ipsa quantitas quandam
parvam / quandam [illegible] //

quidam maiores / continentes
paroxismos et compositus de
quotidiana continua et ter-
tiana interpolata. Maior
et compositus de quartana con-
tinua et terciana interpo-
lata. Medius et compositus
de quotidiana interpolata et
terciana continua. Continentes
sunt et de quibus auctor Phila-
retus et de quibus recentiores.

Decima regula. Ur-
ina livida secundum partem cum impostura
de impostura liquoris non est
periculosa, ut predicta probantur
primum; quia de frigiditate liquoris
potest urina livida apparere.
Patet quia quando sanguinis
de vena effunditur, tamen
putrescit et albescit quam albescens /

et putrefactio facit ad hu(m)i//
ditate(m) urine / q(uo)n(iam) re(gula) / q(ue) aut(em)
no(n) ſit ſimulosa ptz / q(ue) ad
conſolidatione(m) urine ſeq(ui)t(ur)
remotio humiditatis ſtraxe:
Medicus in fluxu ſanguinis
no(n) debet co(n)ſtringere p(ri)nc(i)piu(m)
ne urina humida uiſa neq(ue)
talem urinam conſiſtere debi//
litate ſtrictis retentionem

Undecima regula

Urina humida apparens in
ptiſi & ſignum p(ro)pinque mortis
ſumitur ſecundum ſcripta capitulo /
opere de ptiſi / Item etiam
quod in tercio urina humida mani//
feſtat alteram ſuperiorem calorem
et alteram reſolutionem humidi//
tatis radicis q(uod) ſignum eſt
mortis eſt / Duodecima

regula Contingens i-
ut plurimum in doloribus
arteticis urina [illegible] appa-
rere. Probatur quia propter
vehementiam doloris debili-
tatur virtus, ad cuius debili-
tatem sequitur in corpore dolor
et infrigidantur spiritus et calor
qui postea sunt causa liquiditatis
urine. Correlarium. Unde
dolor fortis sufficit ad indu-
cendam urinam liquidam patet
quia ad dolorem quemlibet debili-
tatur virtus et infrigidantur spiritus
quod est. Undecima
regula Urina liquida in
qua apparent frusta resoluta
signat super dolorem arteticum
patet quia artetica causatur ut

plurimum de materia humorum
fluentis ad arteriam quo correl-
larium contingere et ut
plurimum de flegmate tartari
fieri. Urina lucida apparens
et de retentione menstruorum
Probatur quia vaporibus ele-
vatis a matrice infrigidantur
fumis et obfuscantur quibus ob-
fuscatis sequitur lumiditas in
urina. Patet autem principiis
Quinquagesima tertia tertii capituli
correlarium Urina lucida
apparens in muliere prenosticatur
retentionis menstruorum et coagula-
tionem Vicesima quarta
regula Urina lucida ap-
parens in febre ethica est signum
mortis patet quia fiat ultimata
adustione et resolutione

membrorum et humiditatis eius
et ebulitionis in spiritibus
ad quod sequitur mors immediate

Urina quinta regula
urina livida in tempore crisis
arguit ipsum incurabilem
quia sequitur ultimam ebulitionem
in spiritibus cordis quod est

Urina sexta, urina
livida in febre sine signis mortis
patet quia de se sequitur alterum istorum
aut materia febris raptus ad
cerebrum aut extinctionem caloris
naturalis quod regula vera est

De urina viridi

Restat videre de urina
viridi, postquam visum est
de urina livida que est tertia

in ordine Pro quo notandum quod
verme viridis causatur aut per
viam mortificationis sequentis ad
infrigidationis speciem, aut
per viam magne adustionis sive
inflammationis Unde oportet primo
sive secundo et sequendo malum colli-
gitur id secundum dominus: secunda sunt ca:
ij Secundo Notandum quod vermes
virides differunt secundum partes colore
quia quidam est viridis coloris citrine
aut secundum eo quod sunt virides sinistrorum
aut sinistrorum exterioris, differunt secundum
partes colore Quia aliquorum est
viridis coloris sanguinei rubeo
aliorum coloris fusco porro, aliorum aut
viridis colori greco, aliorum coloris
colori lapidis quod diversificantur
secundum partes maiore infrigidationis
aut incendii Respondendum
quod illo vermes virides erant

magis male aut minus male / signum
quia urina presisit minus mala / aut
magis mala sed presisit urina
livida aut nigra / pessima indi-
catrix sed aut presistat urina
citrina aut pallidius aut minus
mala Urina rethor arguitur
maior aut minor mortificacionis
maius aut minus incendium / quare
altere sit urina incendio sperat
Quibus stantibus sequuntur octo
regule **Prima regula**
urina incendio per totum in febre
acuta est signum mortis / quia sperat
altitudinem incendium in spiritibus
aut mortificacionem talibus malis
Ad quare gradibus sequitur primus
ista conclusio 4 de mente quare
in primo de urinis **Secunda**
regula urina incendio in

pueris aut infantibus significat
spasmum quia fiat superhabundancia
humoris siccidi per totum corpus
et in nervis et ita spasmum
ista colligitur ab avicenna loco pre-
allegato Tercia regula
urina subtilis coloris cristallinis
fiat mortificationem corporis natura-
lis quia fiat frigiditatis fortissima
ut patet per avic. loco preallegato
Quarta regula urina
viridis subtilis supra perii est signum
pessimum quia fiat ultimum supre-
mum in membris spiritualibus
ergo dicta urina et avicen. pre-
allegato loco Quinta
regula urina subtilis sanguini
acutis et in febribus deterior patet quia
fiat vehementer caloris desiccatio-
nem et finis spei quod si fuerit
facta post recessum fiat spasmum

propter racionem adductam in secunda
conclusiones / **Sexta regula**
vrina sitis coloris girosi qua
presit vrina crudis erat vel que
laudantes infrigidacione sufferantes
colore naturalem Et e contrario
malum signum **Septima re-**
gula vrina crudis stante
dolore et angustia in stomacho
sine aliqua comparatione erat signum
in potest fuisse cerebrum et per
consequens mortis patet quia cum vero
necesse comparet colori crudi et
non paratur a colore sequitur quod vrina
potest tingi vel aliter cum vero
diminuitur cordis et membris
spiritualibus: et est in iniuria cordi
sunt spiritibus Et cum durat morti
fore esse / hoc assumpto inducit
mortificacionem que adducta causa a
cruditatis vrine Et dicit

notanter sine ypostasi / qz
si in tali vrina appareret
ypostasis esset signum boni /
qz signaret potentiam virtutis
nature Octaua
regula vrina ardens
in acutis [illegible] in fine est
signum desperationis [illegible]
[illegible] ante adhuc

De vrina alba

Postquam dictum est
de vrinis significan-
tibus mortificationem virtutis
digestiue / de vrina signi-
ficante cruditatem et debili-
tatem digestionis Et primo de
vrina alba que ex multis
causis venit in manus
medicorum Primo notandum

q albedo causatur simpliciter
Secundus pro quadam disposicione
naturalis et transfluencia
sic q albedo aque aut urine
alia q albedo que generatur in
ordinem qui dicitur calor difformis
generatiuus uisus et de tempore
secunda q ad oppositum duo
ingrediendo ty talis albedo oritur
in urinis altera quatuor cause
vel reducibili Primo a defectu
caloris naturalis Secundo a resolucione
humoris Tercio a dissolucione
virtutis Quarto ab expulsione
in senibus ex defectum caloris du-
plici aut ab eius defectu in
toto ut in senibus et quibus appa-
rent vermes tales albe aut a
diminucione eius in parte ut ex
debilitate caloris epatis q debilitas
causatur aut ab acuitate egri

tudis ut in frenesi aut
propter longitudinem egritu//
dinis ut in optamo quibus
apparet urina alba / Secundo//
aut [illegible] frigus urina aut
ex parte ubi aut minime qua//
litatis aut debilitatis aut ex
malicia fluxus / Exemplum primum
ut hic [illegible] Exe//
apparet in scorpulatis Exemplum
secundum ut ex commestione rarum
[illegible] Modo in hiis omnibus
apparent urine albe Secundo
apparet urina alba a resolu//
tione caloris quia erit resolutus
aut in toto aut in parte
quia resolutio fit stante causa egri//
tudinis aut mala dispositione
in debilitate membro ut in
epate ut apparet in dubeleth
Tertio causatur albedo in urina

a dissolutione humoris flegmatis
vitrei quod cum fugerit dissolutum
causat urinam albam / Secundo
causatur albedo in urina ab omni
calore quod cum de albaribus pluribus
medis sunt propter lapidem retentum
in renibus sunt in vesica quod
propter suam viscositatem quam grossitiem
quam propter eandem ista colligitur
ab Ysaac primo de urinis cap
de alba urina / Secundo notandum
quod albedo urine est multiplex
Quedam glutinosa ut mustela
quedam quedam vertinosa quedam
famosa sicut albedini fungi /
quedam spermatica sicut spermati
quedam splendida que indicat secundum
diversas dispositiones propter diversas
causas Et hoc sequitur ista regula
Prima regula urina
alba splendida tenuis significat

opilacionem matris splenis Probatur
quia talis vrina demonstrat habun//
danciam humoris melancolici:
qui dicitur frigide et sicce complexio//
nis de racione frigiditatis causa deal//
bacionis quia albedo est filia frigiditatis
ut patet per galienum in tegni //
de racione aut siccitatis et attenuacio//
nis sive habundanciam humore
melancolici sequitur opilacio et
macies in splene qui dicitur receptaculum
melancolie quo recepta et
conclusa ibi patet consequencia Et ante//
cedens in predictis auctoritatibus secunda. j
ca: de vrina alba Correlarium: primum
Et vrina talis mediocris debet indicare
discoloracionem faciei Consequencia probatur
nam in toto patet quod ista consequuntur
opilacionem Correlarium: 2m Et talis vrina
mediocris debet arguere super quantitate dolore
in parte sinistra Correlarium: 3m Sequitur quod
vrina tincta mediocris arguit absc//

solute dinum caliditatis ita si
urina alba dominium frigiditatis
ut patet de precedentibus **Secunda**
regula urina alba in circulo
plumbeus in superiori demonstrat o-
pilationem in cerebro et epilepsia
ista conclusio probatur Nam epilen-
tici accipiunt suffocare calorem
et dominium frigidore humorum
Et in circulo plumbeus materias
esse in capite et maxime grossa
flegmatica vel melancolica
que sunt causa opilationis Opila-
tionem aut sequitur epilepsia
Secunda conclusio ista generaliter tenetur Et
antecedens [illegible] [illegible] [illegible] de
urinis Et mentra [illegible] [illegible] parte
superiori [illegible] quia [illegible] accipiunt
dispositionem membrorum superiorum
Tertia regula urina
alba mustilaginosa demonstrat

habundancia humore grossore
et rudore Probatur quia mussilla
ginosa urina nisi ex transitu
materie grosse ad loca urine
que materia si non transiret nisi
habundaret in tantum quod urina
mussilaginosa demonstrat ha-
bundancia humore grossorum
patet ex signis et antecedentibus
et consequentibus locis preallegatis
Confirmatur sic quia mussilagos
insequuntur grossities sicut tenuis
subtilitatis quia etc. Quarta
regula urina alba semi
lucida saniosa scilicet colore simi-
sicut ulceracionem in renibus
et in vijs urine Probatur
primo auctoritate avicenne secunda primi
de urina alba probatur ratione
tali Talis urina racione
albedinis arguit multitudinem

flegmatis in toto, et per consequens
in eius urina ratione humiditatis
sue admixtionis humoris, aut
patent superius de urina humi-
da humores aut admixti sunt
cum mediocritate et quantitate
Quantitas aut facit sequi vel
retentionem quod totus sanguis arguit
obstructionem et per consequens in eius
urina apud renes ut pre-
dictum est, quod regula vera habe-
relatione quoniam omnis urina sa-
niosa demonstrat aut corruptionem
spatiis aut obstructionem in eius
urina patet, quia aliter non potest
fieri sanies in urina. Correla-
rium: Item multorum errat
medicorum in cognoscendo sanies
distinctam ab apostemate quo pacto
tamen multotiens errant
medici propter similitudinem sanguinis

rius et apostasis ac parte albe-
dinis benivitatis descensus ad
inferiora regione. Cuius stante
fit passivus error in indicando
quare dicitur mundi per differentia
inter sanies et apostasim
quoniam sanies ac storæ sinus est
Vera dura tentis sanies ut
quadrangulo apostasis non
apparet sanies sub figura
piramidali ut in apostasi
Et quod sequitur per banum in-
dicitur sinus dextra agitare
undique indigine faret Quinta
Regula dextra alba terminus
aliquatur humida sinus sanies, ut
in colore sanguis stat lapidem
in terminis et de rubea. Ista
conclusio probatur ante dictis
locis prallegatis Et ab eorum
sanis de terminis probatur sanit sit

Nam talis urina rone albedinis
ſtat dominium humoris frigidioris
rudioris in toto. Et rone humi-
ditatis caliditatem superfluam
in renibus et in corpore illo
existente dominus humoris groſ-
ſum et caliditate superflua, ter
sunt sufficientes ad generationem
lapidis quo talis urina indi-
cat lapidem, ut predictum est.
Consideratum medicus de
re arenulis certificari in quo
loco sunt lapis generatus fera-
batur. Nam si apparuerunt
arenule albe signum est quod lapis
est in vesica. Si arenule
rubee signum est quod est in renibus
Sicut ex loco lapidis dolore surgit
dolor circa partes inferiores
aut in parte posteriori si primum
argumentum lapidis in vesica sit in renibus

Sexta regula urina alba
ſpiſſa et ventoſa ſi per totum
ſignat ethicam probatur nam
talis urina ſignat diſſolucionem
humiditatum partium membrorum
in quo contingit ethica tercia
ſpeciei confirmata quia talis urina
demonſtrat ethicam patet quia
et antecedens colligitur ex dictis
ſecunda ſumma ca: pallegato que
concluſio redditur logica Et dicitur
ventre quia totum que urina ven-
toſa ſm ſe ſuffocata ſignat
caliditatem magnam in membris
Collacionum urina ventoſa
ſa d ad diſpoſitione egritudinalis
mala ſed abſolute ſignat ...
liquefactione et diſſolutionem
Septima regula urina
alba poſt citrina aut tinctam
a cauſa ſimilitina in homo
pluralitas febrium indicat conſiſtens

commixtatur in quantum probatum
Nam talis demonstrat domi-
nium humoris melancolicoris
et resolutionem humoris calidoris
et etiam hoc opilationem que sunt
causa quartane vel quotidiane febris
Et modicitas dicta urine a causa
quantitatis parva et minima de
digestione ut potest aque frigi-
de talis commixtatione stante
hec autem patent per 2a sui
commentum et quere primo de
urinis Aphorisma 24
Cuius urina alba plum-
bea sine sive aliquid contra
stat mortem propinquam pro-
bat quia talis urina ratione
plumbeitatis et albedinis stat
mortificationem caloris naturalis
quo stante sequitur mors vel con-
clusio certa [illegible]

vrina alba quantumcumque fuerit
quanta plenitudine ſemel hominis
quantitate e valde mala vrgitur vt

De vrina rubea

Notandum quod vrina
rubea vt plurimum
attestatur egritudinem ſalubre quod ex
materia colerica rubea procedente
ſi fuerit lucida, ſi vero
non ſanguinea materia attestatur
Sed cum accidit in egritudine
ſanguinea et tho multo de cauſis
ſanguinis [illegible] dolore factis de
ſanguinis [illegible] et amarea colorata
rubea et inflammata [illegible] ſequitur
vrina tanto rubea ſit in
colore ſanguinea [illegible] collige ab
Auicenna ſicca [illegible] ca: [illegible]

Ex quo sequitur Correlarie quod
urina rubea stante dolore in
capite persistit dolor fortis non neces-
sario indicat de flebotomia
Contra nonnullos qui statim
visa urina rubea grossa iu-
dicant de flebotomia, quando
stante opilatione a materia
flegmatica multa inter hepatem
fellis et intestina colera ad
renes propter materiam flegma-
ticam et ita tingitur et colo-
ratur urina colore rubeo ut
in icteritia contingit Colli-
gitur ab Avicenna secunda tertij:
ca: primo Tertio accidit
urina rubea ex epatis lapsu
ad frigidum quod debilitatur virtus

separis sequestratiua quare non
non poterit fieri sequestracio
debita aquositatis a sanguine
Et ideo per minutionem coleram
urina colore rubeo fiunt
in ydropisi ubi apparet
urina sicut lotura carnium
Quarto apparet urina cum
[illegible] propter constrictionem facta a
flegmatis opilante quare cum
transit maior pars flegmatis
et putrefacta redditur ad
coleram citrinam et ita ad
tincturam ~~colleracionem~~ cum
dicitur de flebotomia non
est faciendum in ydropisi:
quia urina fit multum tincta
quia hoc facto magis alteratur
corpus fit debilitatum uterque

recessura quia prima rubea
potest apparere in tertium
diem sequenda Item
notandum quod primarum
oleaginosa saltem quedam et
tota oleaginosa sed quedam in
ferens tamen propria ulterior
est rubeus ut patet in posterius
confirmata et in altera
de ceteris colligendum atque
regulis **Prima**
regula Prima rubea
et melior in febribus acutis
quam angustia et salubrior quia
illa sistit superioris proportionis
virtutis cum materia forma
aut non confirmatur autem
omissis secunda primi capitulo de
coloribus Correlarium

Quanto minor sanguinea
rubea tanto salubrior. Patet
re intentionis quinti
Secunda regula
Urina persistens rubea
in egritudinibus renum
signat apostema calidum.
Patet quia non persistat si
infrat [illegible] dispositionem
reformata in lecto, et de
inatione melancholiam
materiam ad locum, et
in ista [illegible]: de colo-
ribus. **Tertia re-
gula** Urina rubea per-
sistens in egritudinibus
[illegible] multa fames res-
[illegible] signat [illegible]
egri aut apostema [illegible]

Sitam patz qz rebus arguit
morbus valde fortis et virtus
debilis patet auctoritate loco pre
allegato **Quarta
regula** urina rubea
stante dolore capitis designat
tamen frenesim patz auctoritate et ratione
rubeus superius adducto
Quinta regula
urina rubea grossa turbida
signat apostema in epate aut
debilitatem patet quod suffi-
cienter diminutam facere turbu-
lentiam in urina **Sexta
regula** urina oleagi-
nosa multiplex significat materia
resoluere quod tenuis urina
et emaciationem materie
Et hec sunt regule urine cognoscentes
... significat esse signum mortis

ut vult dicere iij.

Septima regula

terra oleaginosa pauca
fetida erat mortua patet quia
mediante fetore erat debili-
tate et corruptione humoris
mediante paucitate debilitatis
caloris mediante oleaginosi-
tatis dissolutionem contra ob-
stantibus septem morbus li-
beratur dixit: dicit bene pro
alle:

Octava regu-

la terra oleaginosa in
egritudinibus acutis ...
apparens in die critica crisim
erat mortua quia septima
patet quia talis erat semina
in septima et non ad bonam
in ... fit debilis et mor-
bus fortis ... Nona

Regula urina oleagi-
nosa pauca que fugit ali-
quid scilicet latere tactus re-
rentis cum signis pessimis
patet quia significat ultimam debili-
tatem virtutis naturalis quando
sequitur urina talis apparere
in colica hydropisi significat
mortem propinquam ut vult
Avicenna quarta et sexta tercii ca:
ca: primo **Decimanona re-**
gula urina lenitate
oleaginosa sine parte [illegible]
significat partem renum patet Avicenna
Avicenna ii i de signis sumptis
ab urina

Expeditio de coloribus
principalibus quibus materia
[illegible] [illegible] quibus

cōtracta alii includunt
Septimum de facto intento vel
de contentis que sunt circa
unum primum. Primum
a de circulis Secundum de sper-
ma Tertium de sanguine
Quartum de argento Quintum
de flegmate Sextum de am-
pulla Septimum de tumulis
Octavum de imbecilla vo-
ce de pulsis decimum de
Sermonibus Undecimum de
...ferris resolutionibus
Duodecimum de athomis
Tertiumdecimum de resolutionibus
...decimumquartum de
...decimum quintum de sedi-
...decimum sextum de ...
...decimum septimum...
...de cantelis ...

De Circulo in
urina

Et primo no
tandum de cir-
culo / Circulus quandoque appa-
ret in regione superiori /
quandoque in regione media
hoc rarissime Primus autem
magnus significat sive dispositionem
capitis / secundus sive dispositionem
superiorum membrorum spiritualium
ut pulmonis / secundo dispositionem
Quandoque apparet circulus
completus quandoque incompletus
quandoque grossus quandoque subtilis
quandoque unius coloris / quandoque
alterius / Istis sic positis
procedendum est regula de cir-
culo ab eius parte ab

Curentur partim a Galieno
et [illegible] **Prima
regula** Capillus scis-
sus grossus et fuscus remissus
a quibus talem erat posteriorem
partis capitis esse lesam ex
flegmate Vertex ista regula
persuadet. Nam capillus
absolute erat materiam in
capite frigida melancolica
Et tamen posterior pars sit frigi-
dior et in habentibus simbola
facilior erat transitus
Secunda regula
Capillus scissus in fusca
praeparamus in colore erat
partem anteriorem capitis esse
lesam ex materia sanguini-
nea Probat sic Nam

colore purpureus attestatur
magis sanguineum quam alteri
humori. Et in parte anteriori
sit magis plena venis et
arteriis quam aliqua alia pars retro
mirabilis ubi resistentis sequitur
talem incarnatum magis apparere
super partem anteriorem capitis et
lesionem de materia sanguinea

Sexta regula

Quarumlibet terminus in suba
pallidius in colore ad similitudinem
coloris plumbi demonstrat similem
partis capitis esse lesionem de
humore melancolico. Probatur
quia in humore melancolici
magis sunt sites in colore
plumbeos propter frigiditatem et
sic talem dicit esse recepta-
culum humoris melancolici

quod membrorum diversorum aspectum
asserit partis sinistrae sequitur
facilis evaporacio. **Sexta
regula.** Circulus ru-
beus in summo in colore citri-
nus et rubeus significat mala
complexionem in parte dextra
et pariter dolorem quod in epar
et renes fellis colleriant in
parte dextra quam facilius fit
evaporacio ad illam partem
sicut quod volunt medici et
humorum dampnum de signis
sole et commentatorem summa
tenes. **Septima re-
gula.** Circulus plum-
beus grossus in summo significat
epilepsiam aut apoplexiam
Patet quod talis circulus significat multi-
tam materiam in cerebro et

incurrerunt et per consequens
epilepsiam aut maniam aut
similia ſibi quod rarius est
magis ut in grossioribus
ut epilepsia ut apoplexia
ia **Sexta regula**
rarius in acuta egritudine
laudabilis crebre ledi ſignat
etiam quod ſicut rarius laudabilis
ſignat fluxum materie ad caput
ſic etiam in egritudine acuta
ſepius rarius laudabilis ſignat rap-
tum eius ad ſuperiora et ita
laſſiones rerum **Septima**
regula rarius ſubtile
rubeus in colore et ſubtile
acuta apparens ad ...
et ... frequentius ſignat
patet quod ... ſignat materia

multa subtilem colericam
in cerebro a quo generatur acci=
dit freneses ut ipse spina=
rii Octaua re=
gula / Senectus appa=
rens tremulus qui medius
agitatur dolorem in spina
dorsi et qui [illegible] palisim
sciat / patet quia sciat materia
multam subtilem colericam
in cerebro a quo generatur accidit
freneses significat etiam
flegmaticam materiam relaxat
qui [illegible] ad [illegible] flegma
aut sciat dolor in spina
dorsi tal materia latera=
torum ut palisi [illegible]
flegma magis [illegible] [illegible]
[illegible] Nona regula
Senectus [illegible] precedente

liquiditate reſidui ſtat partes
qz ſicut urina nigra quā
precedit urina liuida mor//
tificationem in toto ſtat ſic
deſtructū membri interioris
et ſignificat puto reſidui et
ita urinulis nigre **Decima** //
regula Liuidulis nigre
ſi ante precedat urinas in
urina mortificationem et ad
uſtionem in complexione ſtat
pz ſic dicto ſup

De ſpuma in urina

Pro primis parte intellectū noſ//
tandum ſpuma ut habet a
Galieno in commento ſup

amphorismi sanguinolen-
tam in 2a particula. Spuma
aut generatur a materia grossa
viscosa humida. Jn qua
dum agit calor elevat quedam
vesicula ac quando grumeros
generatur spuma. Valet generatur
caliditate fortis materie et gros-
sities ut in equis currentibus
apparet. Ex quo sequitur quod causa
materialis spume est humidi-
tas viscosa. Causa effi-
ciens est caliditas ingens
cum humiditate. Nunc dantur
de ea iste regule quarum prima
est hec. **Prima regula**
Spuma generata a materia grossa et subtili
multa vel remissa in colore
in urina grossa apparens
significat indigestionem et ventositatem

ſitatem quia tunc urina erat
multa quantitate et groſſa
ſufferantis et debilitatem
caloris naturalis ex nimio
debilitatem debilitatur virtus
digeſtiua et per conſequens vena indi//
geſtos multiplicare materiam
multa et aquoſa Confirmatur
aut: Auicenna: tercij: 3: cap: de
ſignis apoſtematum ſtomachi

Urina rubea ſpuma
tenuis in ſubstantia et quantitate per oes
partes colorata ſatis in urina ſlu
apparens erat inflammationem in
membris ſpiritualibus patet quia
aut tantum ſpiritualia fit mediante
multitudine materiei Sed hoc non
quia tunc ſanus eſſet colorata Et
urina inflammata aut fit me//
diante calore actionis forte

in ipsam materiam et hec fiat
incendium in membris spiritualibus
et ista patet in: Gal. [illegible] et a
sufficientes diminutas Et urina
subtilis apparet in [illegible] materia
sequendo quod fiat inflammationem
in pulmonibus et in membris vi-
rinis **Tertia regula**
Urina interrita apparet nigra
in colore vel citrina nigra quia
vero humoris melancolici fiat
patet quod [illegible] fiat oppilationes
et materia melancolica in
viis urine delata per oppila-
tionem inter epar et splenem
quia humor melancolicus [illegible] potens
transire ad [illegible] receptaculum
[illegible] ad partes
inferiores [illegible] Et dicitur [illegible]
tantum interius quod sic est [illegible] urina
fiat materia melancolica

et adusta in toto corpore existit.
patet ante: Avic. 3. iij de
febris exterius ingerens:
4ta regula Sanguinea
interius non continua apparens
in gradibus minimis tali fiat
membra debilia continua fiunt
tendentia remanent. Patet quia non
continua fiat dessiccans remanens
natis ut deslaxabit quod est
5ta regula Sanguinea in
interius exudans cum colore aut
febris tumentes recens fiat talis
fortem rerum spatis et adurentem
patet quia ho. fiat superabundantia
caloris delata ad varias venas
et abundantes in toto quod non
possit esse nisi stante spatio
caliditate cum adurentem quod est
gula vera deest patet aut

Anno: 14 xxxij de signis certis
[illegible]

De sanguine in urina

Notandum quod quando sanguis
appareat in urina sanguis
vel purus clarus quando re
mictitur et distinguit se certa
quantitate calore mictoris habet
sanguinis quando emanat prius
per vena ruptas se sanguis per
tante in quantitate ut contingit
in pluribus mingentibus cum
saepe sanguinem purum de quo
dantur iste regule **Prima
regula** Sanguis in urina
turbosus et globosus grumosus
odora et fetora [illegible]

dolore in pectine erat sanguis
a vesica vel renibus vlcere:
Vrina in qua apparent gutte
sanguinis grosse residentes in
fundo erat sanguis a loco
propinquo fluens et precipue a ve-
sica vel renibus

2ª regula

Vrina in qua apparerent san-
guinis grossi trumbosi pro
fundo erat actualiter fluens
tempore in mulieres et
tunc nullo modo presente dolore
in aliqua parte corporis, quia aut fluit
a vesica et tunc modo, quia sunt
dolor esset in pectine aut
a renibus et tunc modo quia ubi
esset dolor, aut ab epate et
tunc modo quia ubi modo est dolor
aut ab aliquo alio membro
a quo sic fluerat modo absolute

talis membri aut a quanti-
tate aut a dolore actuali
resistentis aut quod prescripserit
horelaxandi Et fili urina
sepe decipiuntur medici iuvenes
hec quod premonstrat utilitatem
flebotomie et male operantur
tum in casu habitum quarta-
rum Caveas ne unquam
terminata flebotomes hore-
laxandi non globis urina cum
bra grossa indicat de flebot-
mia 3a regula
Sanguis in urina cum terre
bassus niger in fundo minis
cum dolore in renibus fluat
fluere a renibus post et di-
cuntur niger: quod sanguis
renens venas immediate

demigrat iuxta suam qual'
in fomento etiam amphora-
rum. Si sanguis de loco
effundit[ur] patz eria de sua
tumbore qr illi stat super
dispositionem dessicat ut declara-
bit[ur] patz eria de situ dolore
qd signum arguit rectissime

4ta regola Sanguis
purus ut si de vulnere de-
pelleret[ur] ad dolorem spandendum
mediare dorsi stati ipsum
flueret de fractura venis:
tibilis Probat[ur] qr talis sang-
uis purus stat fracturam
venis mediante puritate
et non alibi nisi ubi e dolor
sed non dolor sit ubi situatur
illa venis tibilis q° ad

5ta regula Sanguis

punctissime cum dolore et pun-
tes in appendiciis dextris:
strat sanguinem ab epate flu-
et per genus dexteram epatica
pz re dum: de fluxu epa-
tico sanguinis / **Sexta
regula** Non est urina
in qua fuit sanguis et mala
patz quoniam accidit talis uri-
na per illa febris ut dextera
et tunc signum est bonum si re-
stringatur sequenter urina mala

De arenulis in urina

De arenulis ta-
les dantur regule /

Prima regula Arenule ru-
bee in colore ... in fundo

sine febris [illegible] in dolore
dorsi lapide in renibus
generato ut confirmatur
stant dudum quod eius fuerat
difficultas mingendi pro-
bat[4] ante principio [illegible]-
[illegible] ca: lapis stans
aut probat super. Nam tales
arenule due attestant[2] materie
grosse generate in renibus ut in
vesica nota ut declarabit[2]
inferius quod primum. Unde resistente
materia flegmatica grossa dum
renibus opilante et opprimente
caliditate epatis et renum generat[2]
lapis quod conclusio vera ut patet
de causis speciebus lapidis 2a
regula Arenule due
subtiles rubee in colore appare-
tes in alteratione renum

ut humorem dissolucionem
lapidis fieri constat et dolorem
a lapide pressissime quod probatur
ante premissis loco preallegato
Et quamvis tractatum de renibus ra-
de rauffis arenulare Et tamen
probatur sic tales arenule
constant lapide in renibus Et
...o non ... congregaret dolor
et non fieret alleviacio vel
constat dissolucionem ... a suffi-
ciente diminucionem ... a lapide
probatur ex alleviatione dolore
a pressit cum apparicione
illarum arenularum **tercia
regula** Arenule albe
in colore dure in subita re-
sidentes in fundo dolorem re-
sidentes in parte lapide
in vesica constant ...

claratur primo auctoritate: principal
ra: propria Romane aut sic
quod talis argenti vivi aut at
testantur sic lapide in renibus
aut vesica viris semper
quod tunc erit rubea. Et
dolor erit in dorso prius sic tamen
et colore propter renum quod a
sufficienti diminutio attestantur
sicut lapide in vesica. Quod
patet quod sic tamen dolore in pectinis
et colore propter argentivile
quod apparentur colore vesice

Quarta regula

Argenti vile albe in colore post
quando apparuerit remittantur
dolor pectinis et difficul-
tas mingendi. Et etiam
parens sentiat sublevatos

Tales dissoluentes lapidem
in renibus aut dissoluerez
quiescentem in vesica vnde cum
quod sanum non est manifesta 5ta
regula Ac urinule rubee in
colore molles in substantia appare-
tes in febre et maxime in fine
sui: sunt adustionem humorum
ante principium summa quidem de
signis optanus vnde probatur quod
tales urinule sunt multi-
tudinis materie adustas quod
tales sunt adustionem humo-
ris propterea tales materiam
adustam vnde probatur antecedens
quod autem tales sunt lapidis aut
adustionis vnde sequitur quod tunc
non essent molles ut patet per
regulas precedentes quod sanum ut
patet per sufficientem divisionem

Octava regula et ultima

Arenule rubee apparentes sine
dolore et cum mictu renum ſignificant
caliditatem epatis et renum | quod
apparet per textum arenule autem
conſtant duobus principiis primo
caliditati agenti 2o materiei
flegmatice que ſunt vera premiſſe
terrea renum et lapidis que ſunt
fugiunt cum dolore ſignificant lapidem
que vero ſine dolore ſignificant in
tentum regule | Correlarium
Arenule apparentes in ſine
febre colerica ſignificant converſionem
tionem febris colerice ad febrem
quartanam | patet quia ſignificat aduſtionem
materiei ut patet re probatur
quidem concluſio

De ſpermate

In urina

De spermate in

primo notandum quod in
urina sunt tres meatus sper-
matis urine et aliquando sunt
partes secundum anathomia urine a-
pud doctores [illegible] re quod con-
tingit etiam stare superfluitati
cum alia commixtum. Et ita sper-
ma cum superfluitate urinali
quare de spermate dantur hec re-
gule **Prima regula**
Sperma diminutum sine partes
minimas incorporatum cum
subba urinali superfluitatem
vel tamen [illegible] significat Pro-
batur primo [illegible] : [illegible]
ce. iij ra. de singulis rebus
[illegible] talis quod tale sper-
ma ita [illegible] significat [illegible]

intensitate maioris spermatis
expressi ad quam secuta est in
tabulis genitalis z ita est
corporacio omnis superfluitatis
in altera spe[cie] dicta vera

Secunda regula

Sperma apparens globatum
temperatum sed nimis spissum
facta grossa commixtum ab
substancia corrupcio vel nec
interna pollucionis erat propter
racione quod tale sperma sit
apparens aut erat certa
aut pollucionem nocturnam
post quam pollucionem remanet
sit aliquando pares simulans
debitis ad eius repulsionem
non semper quod tunc esset
diminutum quod nimis erat patet

ſepiſſime in viduis vxore
religioſorum vel fiat ut dictum
ex abſtinentia coitus Nam
in hoc aſſuefacto ad coitum
ſi retineatur talis ſuperfluitas
neceſſario aliqua pars eius
retenta ſtimulat expulſiva
ad eius expulſionem Et
quia non convenientius poteſt
expelli quam per vias locum
quare nd / **Gonorrea re**"
gula Sperma apparens
frequenter in multis corporibus
per gonorrea vel paraliſim
membrorum genitalium fiat
Probatur quia ante tale ſperma
ſit apparens fiat coitus
frequens vel pollutione
nocturna vel per gonorrea

passione. Vnam secundum necessi-
tatem quia tunc tale erit inter-
polatum et interpolatis
temporibus apparerit quod si to-
tum vel multis vicibus
apparerit secundum intentionem re-
gule. Et similiter dicitur parva
lesionem membrorum genitalium
quia sepe contingunt alios la-
xatos et musculos palati-
fieri propter et istos quod parva
lesio iudicata sequuntur reliqua-
ne et ita evacuatio spermatis

De ampullis in vrina.

Notandum quod am-
pulla generatur ad quantitatem maius

importat granula magna q
differunt a spuma secundum magis
et minus et per granulas quia
granule sunt ampulle minus
diverse ampulle quam im-
portat ... ad quod dictum est s.
spumam singularitatem et ele-
menta de qua dantur iste re-
gule / **prima regula**
Ampulla magna existens
in urina [illegible] ad [illegible]
prolixitatis morbi in quo appa-
ret significat Probatur autem: [illegible]
de urina [illegible] aut [illegible]: [illegible]
tat ampulla significat [illegible]ditatis
et viscositatis materiei per-
rant / propter [illegible] viscositatis
[illegible] ad [illegible] talem
materiam ad quam [illegible] /

quatur ampulla confirmatur
ut si quis infusserit aliter
aquam de tali infusione
elevantur ampulle ut no-
tat de experientia in stante
materia grossa et viscosa
multa mora prolongatur

Secunda Regula

ampulla magna apparens
in urina declinans se ad locum
ad quem urinale applicatur
ventositatem significat probatur quia fuit
de genere ventositatis que movetur
de loco ad locum et in hoc
esse facerent ut patet de sententia omnium
medicorum et ita de genere fuit
flatulentus consequentes tales vento-
sitatem **Tertia Re-**
gula Ampulla apparens

In urina magna cum circui-
ta et commotione stomachi
vomitum aut fluxum ven-
tris pressissime significat Probatur
Nam talis ampulla significat
materiam humidam flegmati-
cam contingere in stomacho
vel in intestinis que contenta
urine stimulat virtute ad se-
cessum fluxum ventris
vel vomitum quare conclusio
vera est Quarta
regula ampulla magna
apparens in urina aut cir-
culo cum stomachi dolore
plenus aut rerum de humore
flegmatico grosso et visco-
so dependere significat Probatur autem:

Amplius ca: primo vero aut sic

et tot ampulla attestatur una ||

tertia de qua ponitur Sed cum

ostenderit de tali materia flex ||

matrona sequitur intentio

Quinta regula

Ampulla apparens in medio

adherentia de circulo dolore

capitis a ventositate sequitur

aut febra ventositate probatur

et ut dictum est: et in intentio

longuit super regiones in quibus

fiugit collerata sed in circulum ||

huius ceremetus ut ampulla

solet in loco superiori sequitur

intentio dolorem cum ||

pulla magna apparens in

maxima ventositate atque circu ||

state est in stomacho ||

fiat et intestinis et secundum
instrumenta

De granulis in prima

De granulis et
ampullis medicinarum
dantur hec regule prima
regula quando granulis propter
fugerint granulla a vertebris
fluxa materia fiat per primo
iunctis: medicine que faciunt
granula et vomitum esse secundum
unam sive dispositionem vertebrarum
secunda sive prohibetur quod talia granula
fiant sive dispositionem
capitis aut medicamentis tactis
aut sive infirmitate [illegible]

Adhuc neque terram absolute /
quia tunc resisterent ampulle /
magnis terre quia / quia facilius
et levius ageret super materia
in media regione contenta
et in infima quam in suprema
Sed agentes quattuor ampulle
applicate possent sequi actio
quare ad quod granula sunt super
descensum remanentes sed nonnulla
quod ista granula alia et alia sunt //
infirant si fuerint in alia
et alia regione Contenta
enim in regione superiori sunt
dispositione rapitis ita quod una //
terra accumulata sunt de rapitis
Contenta in media regione
sunt super descensum remanentes

ad inferiores ad partes et urine
tinctas licet raro/rarius appare-
ant nisi in suprema regione
ideo medici dicunt quod orami-
la absolute significant super des-
censum reumatis sive modo
descendat ad pectus illa sive illa
declarat accidentia manifesta
Et quod experientia docet medicis
sed quod pacientes catarrum ad
omnia organa morbose fluxum pati
probatur quod ex eius fluxu
induxit mala generans
in loco in quo fluit

De nubecula in urina

Et nube quod dicitur 2

Nubecula Notandum quod ethereo
importat quandam vaporosam
superfluitatem et obscuram appa-
rentem in urina ad modum
tele aranee aut pulveris spar-
si in urina que generatur ex
calore extra naturam de qua
dantur tales regule **prima
regula** Nubecula livida
apparens in inferiori regione
ad modum pulveris sparsi
principium ethice significat Patet
[illegible]: urina [illegible] in ca-
lidis [illegible] ethice [illegible] aut sic
quod tunc nubecula significat quod calor
extra naturam incipit operari
in humiditate et eas consumere
quod est principium ethice

Sexta regula urine ne-
bulosa vel umbrosa cum quadam
spuma rubea vel viridi
signat calefactionem epatis et
multitudinem colere. Item
patet experimento quia tales
urine raro apparent in
ycteritia ubi ex singulari
caliditate epatis et multi-
tudo colere.

De pilis in urina

Notandum quod pili
distinguuntur ex parte
substantie et ex parte quantitatis
et ex parte coloris et ex parte
situs. Aliqui dicuntur subtiles
aliqui grossi. Quidam sunt multi

quedam parum / quedam in regione
media / quedam in regione sup-
ma / quedam sunt colores citrini
quedam subrubei / quedam rubei distin-
guuntur contra secundum predicte rationem
efferentes / et quidam transsunt
secundum humoribus occasione secundis
quidam a caliditate superna agen-
tem et humiditate. Colligi-
tur distinctio ab Auicenna iii i
et ab Isaac .i. de urinis. De
quibus dantur hee regule. **Prima**
regula: pulu rubei sive
citrini apparentes in urina
in quadam regione non constantes
febrem caliditate unde constat
partem autem principis esse
iii de signis malis complexionis

valde rerum ratione sicut quae
sequitur de ratione frigiditatis
et albescere, ita de ratione ca-
liditatis et citrinare aut ca-
lefacere Sed tamen superfluitas
attestatur membrorum a quo super-
fluit sequitur oppositum 2a
regula Pila apparentes
in urina existentes pinguis
sunt solide non existente fe-
bre dissolutionem rerum et
solidorum constat Probatur quia illi
pili sunt partes aut materie
resolute vel dissolute, aut
membrorum secundum hoc quod attestatur
dissolutionem membrorum et maxime
unde venarum ut sunt renes
et lumbi quod regula vera

Tercia regula

pili apparentes in urina
aliquantulum grossi in substan-
-tia si videntur esse reprima-
-ri remanserint aut re-
agitatos urine resolvuntur
tales pili appellantur
ab auctoribus grossi et
cutosi fieri solent pro-
batur aut Damasc. ij. j. sen-
sed dicit tales pili solent
dissolutionem membrorum aut
materie vero membrorum
quia urina esset pinguis
et pili remanserint quod attestatur
materiei resolute et per
quo materiei grosse sit
vastasse appellantur varios

quod erat propositum

Quarta regula

pili apparentes in urina in
substantia solida urina existente
oleaginosa tales appa-
rentes significant febrem dissolu-
tionem totius et ethicam
fieri sicut Probatur autem:
dicitur: ij. iiij ca: de signis
ethice Rationis autem hec / quia
tales pili aut sicut dissolu-
tionem membrorum solidorum
aut totius Nos summus quod
tunc esset sic: quod sic est et per
consequens regula sua vera /

De Squamis in urina

R Squamis

apparentibus in urina
Notandum circa quod non
ipare squamare quia squame
differunt a furfureis reso-
lucionibus quia furfurea reso-
luciones ducuntur a grossis ad
similitudinem squamarum piscium
Dicuntur tamen ac propter causare
quia materia furfures squa-
mas est grossior quam lunate
ria furfures resoluciones fur-
fureas Similiter differunt ab
pte arenositates quia furfu-
rea resoluciones apparent
conformata arenositates squa-
me aut apparent in princi-
pio arenositates vel propter
retinentes et intrinsece

dicunt(ur) esse grossiores q(uam)
p(ar)tes intermedie, quibus istis
stantibus ponunt(ur) he regule
prima regula,
Squame apparentes in
urina tales (con)tentiva squa-
me et sine febre apparentes
stabit (con)strant terra probat(ur)
Nam in materie ex
quibus fiunt squame sunt grosse
tunc tal(is) materia non est
apta p(er) calorem exaltari
Exaltat(ur) t(ame)n tunc pars subti-
lis ex qua ortis infertur
tenui et subtili **Secunda**
regula Squame appa-
rentes in urina cum (com)mu-
tate (con)tegunt pertinuo

ſtant que extra incipit
exterius patet ex dictis
2o cause predicte Lxxii
ca regula Squame
apparentes in urina in
urina febris summa extrema
ethice & ethica fieri ſtant
Probatur quia ſicut ſe habet
summa humiditas ad ſecundam
humiditatem ita furfures re
ſolutiones attestantur resolutionem
2e humiditatis que est subti-
lior ipsa summa humiditate
Ergo ſquame attestabuntur
resolutioni summe humiditatis
que est grossior & ideo ethice
summe ſpeciei ſtat

De furfureis

resolutionibus in urina

Primo notandum

quod ypostasis procedunt ex alte//

ra causare illa[?], aut ex reso//

lucione materie solide ad usum

vel flegmatis salsi, que postea

separate transmittuntur ad vias

urine, et tunc ypostasis singuli//

tate mittuntur, vel ex reso//

lucione partium cartillaginosa//

rum aut membranosarum ut est

vesica et renes. Et dicuntur

furfurees resoluciones que resident

in urina ad similitudinem furfu//

rum grossarum. Vel aliter //

reddunt ex resoluciones humidi //

tatem sedare ut eos campum
que sunt grosse ac extensibus
exessis et subtilibus quam so/
tingit vena ab alia separa/
de quibus resolutionibus dantur tales
regule Prima regula
Iuxta fuerit resolutiones appa/
rentes in vena sine fe-
ant dolore indeterminata
ista corporis stabit corporis
esse sanat q[uod] grossius probatur
aliis s[ecundum] Avi[cennam] i[n] ca[pitulo] de stabili
tionis aut ser: que tales fuerint
fuerit resolutiones aut attest
tantur stabilem aut vlcerari
aut resoluere Non sedum
que tunc erat caliditas et dolor
in causa emanationes que tunc
erat caliditas et dolor in causa

emanationes. Notandum: quod si
esset urine gravitas aut
dolor in parte emanationis
ad signum quod erat probandum.
Secunda regula
fructificare resolutiones urine
apparentes in gravitate et
dolore intra regione pectoris
observatores urine sunt patet
quia ubi dolor ibi [illegible] ;
quia non sunt tam ubi tales reso-
lutiones preveniunt ab observatores
ut dictum est Tercia
regula fructificare resolutiones
apparentes in febre urine
ethica ad superiori sunt patet a
sufficientis divisionis parte parte
resolutionum fructificare.

De Atomis in Urina

Nota quod per atomos
debes intelligere corpuscula
parva ad modum pulveris ut
ita loquar que distinguuntur ex parte
loci et ex parte situs et ex parte
rare a quibus generantur tales
atomi. Generantur hii ut
plurimum a materia flegma-
tica distributa per venulis que signi-
ficabunt regionem in qua fuerint
et apparebunt de quibus dantur
tales regule. **Prima
regula** Attomi appa-
rentes in urina in fundo re-
sidentes dolorem in membris

generatiuis et pedibus et
genibus, et per quos podagra
ad illos signat Probatur p°
anno: Auicenne: xxii tertii cap:
de podagra et sciatica Item
2° sit talis attamen significat
materiam contentam in membro
nervoso inferiore et per quos
in membris regionis in sive
quo integratur ad membra pertinet

Secunda regula

Attamen apparentes in me-
dia regione dolore in mem-
bris spiritualibus significant probatur
quia sicut attamen in infima
regione super infima regio-
nem significant ita attamen in
medio indicat super media
ut apparet etiam hec aliis

singultatibus **Tertia**
regula Attomi appa-
rentes universaliter per totam
urinam cum membrorum et per
quos totum corpus dolorem signat
probatur sic Attomi particulares par-
ticularem dolorem signant, ita atto-
mi universales et univer-
saliter apparentes talem dolorem
signant quod intendebatur recte et vere
Quarta regula
scripta ab Avicenna: primo canonis fen:
2a cap: de signis suspensionis
urina lucida pura in sub-
stantia in qua apparuerit aliquid grossum
simile nubi et ideo fugat attomi
descendentes et ascendentes glo-
batim inferius suspensionem

et propter sciant partes anterius //
dicta strane sit, quia illos acto //
nn aut sciant semper dolore
masticare aut memorare
aut semper propter si non prius
ut patet in conclusionibus predictis
vero etc.

De resolutio //
nibus cineri //
cijs in urina

Notandum quod per
resolutiones cinericias
non debes intelligere residentias
in urina ad modum furfurum //
retare resolutionem si sunt
grossiores que cadunt et apparent //

rent et dissolutiones materie
flegmatice aut melan-
colice aut sanguinee
grossiore quam resolutio fit cum
superfluitate evariant et
rare apparentia attestatur
membris a quibus resolvuntur
quantum pandunt iste regule

Prima regula

Resolutiones minute subtiles
in colore adherentes globate
vel congregate ad similitudinem
et in fundo residentes reten-
tione menstruorum in muli-
ribus signant probatur aut dolorem
eij. tercij horum aut sic, quia
tales resolutiones attestantur
materie peccanti in loco

propinquo ad eius exitus
quia materia constringit euaporari
et retenta stimulat virtutem
ad eius expulsionem Et quia
non potest euaporari per ipsam secundum partes
oppilacionem euaporatur aut aliquo
partes re quare separacio generantur
tales resolutiones Et non notatur
partibus in circulos residentes in
fundo et globate resistentes re
re quod contentum in regione superiori
attestatur materie contente de tali
regione Et non in materie in-
fernales sunt ibi residentes
clare et quod resolutiones ibi appa-
rentes sunt clare resolutionem
materialem quare circulus vera

Secunda regula

Resolutiones circa fundum

in colore ſparſe ꝑ urinam
fluere menstruorum actualiter
ſtant probatur auc: dum:
libro prallegato ... ſcr: quia
aut tales ſtant retentione
menstruorum aut fluere: Ve
ſecundo quia tunc reſiderent in
fundo: quia de ratione gravius
et non eſſent congregata: ut
probatur 2: quo ſtant actualiter
fluere etc. **Tertia**
regula ſineresse
reſolutiones ſubnigre et groſſe
adherentes ſubtus urinalis in
fundo ſplenetica paſſionem
et apoſtema ſplenis ſtant
probatur auctoritate: omnium medicorum
unanimiter aſſerentium hec

est signum male dispositionis splenis
sanis sit, quia aut tales resolutiones
attestantur materie menstruali
aut melancolice alibi contente
Non secundum ut patet per secundam
conclusionem quod cum splen sit re-
ceptaculum humoris melancolici
sequitur quod tales resolutiones attestantur
materie contente in splene quod
est propositum. **Quarta
regula** resolutiones cineree
apparentes in urina sanis flegma-
tice: febris flegmatica ad
melancoliam convertatur significant
Probatur quia tales significant materiam
flegmaticam aduri: ad cuius
adustionem sequitur generatio humoris
melancolici quod cum pertransierit

putrefactus indicat melancolicam
febrem |

De sanie in urina

Nota sanies numquam
apparet in urina nisi exi-
stente ulceratione ve-
sice aut excoriatione epatis
renum et vie urine. Que
sanies diversificatur et ex parte
situs de quo exit et emittitur
secundo ex parte quantitatis quia quandoque
apparet pauca quandoque multa
quandoque tota saniosa. Et quia
dantur iste regule. **Prima
regula** Sanies in urina
in pauca quantitate apparet in
pectoribus cum residente dolore |

apa renum aut vlceratoez ſrat
materia pauca ſanies ꝯ ſtorum
angustia differencie ꝯſtos ſunt por
ꝛ vbi dolor vbi apertudo ante
aperatus vero iuramento Regula
ꝯfirmatur aucto Aui : xviij terij
cap: de apate renum vlceratione

Secunda Regula

vrina cum ſanie multa ꝯ quantitate
apparens cum grauis ꝛ forti feto
ra dolore renum ꝯ pectore ſrat
multa materia putrida in
loco pinguo ꝛ lato: quam dixit
hec Leſura ꝯre vt E dixit
notanter multa qr ꝯ hoc diſtin
guit apa et vlceratio deſig
ab apate ꝛ vlceratoes renum
Porcelarum vrina ſanioſa

multa cum dolore in pectine apostema
significat in mulieribus apostema in matrice
patet ex causis supra dictis

Tertia regula

Urina saniosa et corrupta cum
dolore et pulsatione in regione
renis dextri significat apostema epatis
esse corruptum patet: quia dolor significat
accidentalem in loco: et cum concurrit
apostema epatis terminari per vias
urine ut habetur de via quarta tertii

Quarta regula

Urina saniosa apparens post pleuresim
vetitum aut empiema minorato
sputo et accidentibus malis remissis
significat pleuresim aut empiema
terminabilem per vias urine licet
raro ut habetur in capitulo proprio

minorato ſpiritu nõ ꝑ euaporatio//
tione materiei ſtat materia
deriuari ad vias vrine Cor//
relatiuu̅ vnam tenuat(ur) medius
te minoratos ſpiritu ꝯ pleuretico
ſi euaſerit appta remitti patz
ex hoc ſtat natura reſtaurare q(uod)
aliud vnd(e) et terminat morbum

De ſedimine in vrina

E ſedimine appa//
rente in vrina notandum
primo q(uod) ꝑ ſedimen habem(us) intel//
ligere ypoſtaſim apparentem in
vrina / ſedimen fumoſa dicunt(ur)
eſſe actio caloris naturalis q(ui)
agit in materia ...aturata perrante

re q tamq materiali terra ſit compoſita
ſes ſumis aut ut talis ma//
teria preparet ad repulſionem
format vero terra que iſta qz ipa
ſit alba levis pinguis et equa//
lis et reſidet in fundo et durat
laudabilis continua per omnes partes
ſuas Et q ſcribitur porcellanis
qz in vexina deferte ſana no
debet apparere compoſitio qz
in vexina talis corporis ſunt
deficit materia re q ſit vel
oratur compoſitio qz ſit in eo
ſeparet materia no eſt corpus
vere ſanum / Porcellanum
Adhuc qz deficiente altero com//
duorum perdictare qz ipa cum ſit
alba terra illa compoſitio non
dicitur laudabilis Porcellanum

ticum apparitio ypostasis significat
materiam completam digestam
et paratam expulsioni quia dicitur
esse circa tempus vere crisis de
laudabili ypostasi / Et de hiis
dantur tales regule **Prima
regula** ypostasis subnigra
in colore apparens in urina lon//
ga egritudine significat probatur quia
talis ypostasis attestatur materie
melancolice que est difficilis
resolutionis et evaporationis Ut
refert Avicenna in capitulo de signis
egritudinum Sed obstante materia
difficilis evaporationis morbus
necessario prolongatur quare regula vera

Secunda regula

Sedimen lividum in colore /

mortificatiuez caloris innati
ſtrat Nam talis ypoſtaſis
ſtrat ſuffocatiuez caloris innati
a materia melancolica ad
quam ſequitur mortificatio ut patz
de cauſis liuiditatis ſuperius

Tertia regula

Sedimen nigrum in colore quod preſſit
liuidum mortem repentinam ſtrat pro-
batur quia tale ſedimen ſtrat vltimam
adustionem ad quam cito ſequitur
mors quia regula vera

Quarta regula

Sedimen diuiſum in ſubſtantia
et ſparſum per vrina ventoſi-
tatem ſtrat probatur quia talis com-
poſitio ventoſitatis ad alias
ſuperfluitates kma talis compro-
porcio ad ventoſitatem et liquidas
partes ſed ſic eſt hic ventoſitas

reddit vna quedam ſuperfluitate.
diſpoſicionem q° apparet ſepta vera
Quinta regula
Non curatur ſecundum debili-
tatem virtutis ſrat, probatur
talis oppoſitis ſrat, et ordinarie
in vlceribus nate quam in ordina-
riis ſrgt debilitate et ab ea
accipit q° et **Sexta re-
gula** Tuberoſina et ſecundum
in ſupina regione difficul-
tatem anhelitus et pectori
ſrat patet quod ſrat materiam
ſperare et pectore ut patet re
quia cum mediocre **Septima
regula** Nephelis et ſecundum
in ſupina regione magna
ventoſitate ſrat et magnam
patet quod ſrat materia habere.

raptum ad caput et non nisi
magnitudinis ventositatis

Octava regula

Sedimentum quandoque fuerit nisi
fuerit commixtio defertur
virtute ſrat ptz qd ſrat
diminutionem aerem et ma
teria quod propter sequitur debi
litatem virtutis

De humore crudo in urina et superfluitate

humore supple nominandi
quod contingit humorem secundum partes
separatum a materia totali sit
huius raptum ad vias venas

Ex residentia videbitur quod ibi sit
sedimen et ypostasis. Et non
erit ita ut patet ad experientiam
in colica dolore et yleos ubi
videntur tales humores residere
in fundo quod etiam apparet
in febre flegmatica ubi spissitudo
dependetur medici. Unde notandum
quod talis humor videbitur similis
ypostasi ex parte coloris et
substantie tamen inter ypostasim et
sedimen est secundum distinctionem
talis / quod quando fuerit vere sedimen
si movetur ex agitatione urinalis
statim revertetur ad suum locum
et situm colligitur hoc secundum
ab ysaac primo de urinis. Unde
ab [illegible] [illegible] primi etiam
primi capitulo [illegible]: de flegmatica

De quibus humoris dantur regule

Prima regula

humor rendens apparens in
superiori parte urine vel circuli
pectoris aut membrorum spiritualium
vel sputum et difficultatem an-
helitus probatur, aut talis humor
attestatur materie contente
cerebro aut in regione pec-
toris vel [illegible] / que tunc
sunt ubi [illegible] et regimina
medicorum habetur quod [illegible]
intentum [illegible] quod [illegible]
videris talem urinam [illegible]
[illegible] aut quartana aut
decima aut octava 2a

regula humor rendens
media regione pendens
[illegible] [illegible] et intestinorum

et replecione fiat et augetur
ventris probat Avicenna singulti-
tas generata in medio regionis
fiat ut in regio stomachi
fit media regio et ventris
Q° ij Tercia regula
humor ... in infima regione
apparens dolorem renum et lumborum
et membrorum genitalium etc
fiat probatur ex declaratione
conclusionis precedentis Et per
hoc clamat experientia
quia in omnibus istis doloribus
apparet iste humor ...

De cautelis in urina

Visus de colore

et contentis in urina

Restat ut videamus de cautelis
lis medicorum observandis
In iudicando per urinas
Notandum primo quod qui offert
medico urinam de qua non
possit iudicare de contentis
quae residentia et ad quem vel
alterata iudicat capiendo
indicium a substantia et forma et
1 contentis | Secunda igitur
causa Primo pono aliquas
regulas de quibus sumuntur
2 multe cautele | Secundo debes
distinguere urinam unicuius
ab urinis mulierum Tertio
3 urinas fingentium in quibus
iudicio multum molestantur
doctissimi viri et de his
inveniunt nonnullas in fa...

minas quibus habetur patebit
complementum | Circa quod
nunc dicam aliquas regulas
que communiter possunt reduci
ad predicta et quibus inferre
correlaria plurima Et cum
quedam correlariorum sint cauti-
la bona Et sic exemplum
de isto posito et intellecto
de ceteris poterit bene disting-
uere

Prima regula

Urina alba subtilis attestatur Urina alba subtilis
debilitati stomachi et eius
indigentie Item pro certo men-
tibus autem et venis de-
dictum est superius Circa
latum similiter Circa medicus
viderit urina talem indicat

angustia in stomacho assumpta
patet quia addit debilitati minora-
ta eiusdem. Duodecimum sed
Stante tali urina indigestam
est signum lassitudinis totius
corporis et maxime crurium
patet quia ex diminuta dige-
stione sequitur diminuta
restauratio magis vero
in locis remotis. Deci-
tertium stante tali urina
indigestam signum dolorem et
gravitatem oculorum et sompno-
lentia. Patet quia stante tali
dispositione stomachi necesse
est ut propter digestionem assertam
ascendat materia ad caput
que gravitatem inducunt talia.

lassitudines corporis totius et maxime crurium

per quod certa experientia quod huius
debilitate stomachi patiuntur
fluxum palpebrarum et pulsationem
temporum. Decima: quinta stante
tali urina mediocri in sing
lassitudinis corporis et magis circa
renes patet quod hec diminuta dicitur
opilationes sequitur diminuta circa
stomachum magis vero in los
teruntur. Decima: quinta stan
te tali urina mediocritatem
est intrapolatur difficultate
anhelitus patet quod ad inter
polatur multiplicatione ven
tositatis sequitur compressio diafragma
matis et ista compressio membrorum Compressio membrorum spiritualium
spiritualium. Secunda circa
Similis urina cum febre acuta
spissa et rubea in fundo vasis

et turbata et superius limida urina
non fuerat probat ex hoc quod dicta
sunt de urina limida superius
Glose: quando apparente tali
urina indicandum est singulariter
motus cordis castigamentum
sitis ingratitudine magna
probat quia hec consequuntur in corde
[illegible] et membris
spiritualibus Glose: Item tanta
tali urina indicandum est
sing doloris stomachi patet in
telligenti. Glose: Item
tali urina de alta colore
magna et frenesis pariter
probat quia necesse est ut faciat
[illegible] cerebro omnem
Glosa vigila

mixtione existente in sedimine
lapidis in terminis adinvicem
indigeat patet ex hiis que dicta
sunt. Corollarium stante tali
mixtione indigenda de frig. com-
tate terminorum et calorem et appa-
rere tamen possibilis lapidis. Corr:
lapidem stante tali mixtione ac-
quirendo de frig. quantitate capit
re ptis posteriori patet ex solli-
citudine [illegible] ad illas partes Cor-
rellarium secundum stante tali mixtione
indigenda de frig. quantitate per-
tius. Corr: tertium stante tali
mixtione indigenda de superflua
contrarietate terminorum et tenacitate
patet hoc quia ex accidentibus com-
plementibus lapidis. Quar-
ta regula mixtione existente

ventrea et tenuem capite in ve-
sica ſignat pacientem esse diſpoſitum in
capite de dolore. [illegible] regula
urina ſtante tali urina indi-
cando que ſunt difficultatem uri-
nandi et dictis. Et ita deſcribitur
et [illegible] apparentia [illegible] paſ-
ſionis. Undecima regula
Si urina habuerit ſubſtantia
longa cum pilis diſtinctis
ad [illegible] [illegible]
renum ſignificabit. Si fuerit tincta
vel [illegible] fuerit diſſoluta
et apparuerint [illegible] corpus
corporis debilitatem ſignificabit. Corr:
ſim. [illegible] ſumma urina ap-
parentia demonſtrandum eſt
debilitatis et ardoris circa re-
nes [illegible] corporis affectum [illegible]
[illegible] [illegible] Corr: [illegible] ſtante
tali urina ſine [illegible]

renis prostrandum q calidita-
tem et ardorẽ circa renes
patit ac proprio effectu egri-
tudinis. Glose: Sic stante
tali urina sine lassitudinis
renis prosternendum dicit Glo-
randum [illegible] urina
apparet interpolatim et guttatim
incepto urine. Glose: quando
ursa tali urina prosignare urina
sanguinea sive mixta sanguine
processisse. Glose: quando stante
tali urina sine [illegible] renes
arguendum et [illegible] committendum
sunt [illegible] ut patet
passione [illegible] ut sine calefa-
ciunt apparet quod sine calefacto ad
urinam feries et servant. Glose:
stante stante tali urina. indicandum

et sang tumorem ventris patet
quia stante tali superioritate retinent
ventositates quas sic retenta faciunt
ventris tumefieri Sexta re-
gula stante urina alba
et tenui cum multa spissitudine liga
laterum signat quia intelligunt ras
hec egritudo Horrem in fine
Sed ante tali urina argumenda
a sang debilitate stomachi et ventre
polatam ardorem in ipso latere
patet quod urina assumptionem reddi
reddi magis Horrem in
stante tali urina demonstranda
de sang determinationem tempus et
sanguinis stupidum quia cum hec egritudo
quolibet determinatione sanari de-
beat et quanta ... Septima
regula sequitur urina sive
sincera figurat signat sanguis e puncta
patet de predictis et ad sequentia

Horrem sem verina forta fue-
rezza et si portaret a longis
remanet continue fucherezza
que medicus potest hoc in primo
demostrare Horrem secundo
apparentis tha verina indicando
a suis cameros tonig rozero
ch ee eo oz durant fabrezo
in toto Horrem tercio tr-
mostrando a ee eo tozferero
rasa correspondencia et magis
rara correspondia depetra esse
futuras ch oz nd lovis sepa-
tis sit lovis quartus febre
Horrem quarto demostrando
a fluxum ventris futuri Core-
latur quinto indicando a
stim lingua et magnitudines
fastas et

Octava regola

vrina inhere existentis turbida
velut subnigralis repleta materia
restare indicat propter re dicit et ho-
mo stante fe: acuta colorem p(er)
stante tali urina pinguitas porides
inagerem circa partes femorales circa
apostematis et ventositas propter apte p(er)
stomacha humore vapore et grossiore colore
karum ... regula pronosticandi sunt
dolores circa apostemata et vulnera
... ubi fastu colorem
... stante tali urina indicanda
a nausea et ... subversio
stomachi propter ... elevatorum
vaporum ... colorem ... re
... urina indicare potest do-
lores ... ad dorsa sive renes
et ... ad ... ut propter ... //
dicit ... colorem ... stante tali
urina pronosticanda a diversos
circa partes femorales ...

Nona regula de circulis
urine nullo modo apparet tremulus
apparuerint sive replexas capitis
et defensive fataris argumentum
ut patet ex hiis que dicta sunt in tractatu
de circulis Et ubi quod urina quiet
sive mota est longo dilata [illegible]
patet circulus esse in principio
[illegible] Dolorem [illegible] stante tali
urina demonstrandum erit dolorem
in spatulis [illegible] interpolatis
ut patet ex hiis urina sunt materia
descendit [illegible] ad inferiores
[illegible] Dolorem [illegible] stante tali
urina indicandus est dolor aut
gravitas capitis in parte posteriori
[illegible] ubi continet materia [illegible]
Dolorem [illegible] stante tali urina
indicandum est [illegible] esse in
toto ut patet [illegible] multa materia sit

[illegible] vero minus quere in **decima**
regula. Urina huius colo(ris)
livi(d)i cum co(m)posita in media
regione [illegible] attomos in ea
regione aut tenuibus fuerat ma-
teria et in capite et posteriore parte
ac contingit dolorem [illegible]
parente tali urina indicatur
difficultate anhelitus et tussis
que fuerat descendit [illegible] ad [illegible]
dolorem etiam indicatur et dolore(m)
in parte anteriori capitis dolore(m)
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut
ardore [illegible] gutture fuerat [illegible] [illegible]
fuerit [illegible] declinans ad [illegible]
tatem dolore(m) [illegible] [illegible]
urina [illegible]tatem [illegible] indicat
que [illegible] [illegible] multa materia in [illegible]
bus quere in **undecima regula**
urina [illegible] spumosa tam

in mulierem quam in urina ventosita-
tem retinere in ventre sentit
pati et chis quod urina de spuma
colorem et insuflans stomachi
et epaticam dolorem ac urina tali
arguendum est quod spuma motu
ventositate intra eas partes
que in colorem et ac tali
urina dimitur spuma fuerit
rubea sit sue urina pro esse
tandem et esse dolorem capitis ma-
xime in latere dextro colorem
et si vero tal urina fuit alba
subtilis indicandum est dolorem
esse futurum in epaticis sinistro
et in illud sit secundum illud
colore tali Vndecima
regula urina tendens
ad grossitatem vel lividum
colore et cetera in mulierem

rum repositis plumbea erat re-
[illegible] recepta
tempore in quantitate et qualitate
prout rebus que dicta sunt liber
[illegible]
Et liber de [illegible] dicta [illegible]
[illegible]

Marinus [illegible] gold
[illegible]
[illegible] maz [illegible]